БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

44-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 288 (11274) | 1966 оной декабриин 8, четверг | Сэн 2 мүнгэн

Совет засагай 50 жэлэй ойдо

Баргажанай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Хилганын гүүртынхид һү һааха жэлэйнгээ түсэб октябриин 9-дэ дүүргэһэн байна.

Энэ амжалтада һаалишан Павел Очировай хубита тон ехэ.

Зураг дээрэ: П. Очиров.

И. КУЗНЕЦОВОЙ фото.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР

Галуута-Нуурай шахта управлениин 2/5 шахтын 2-дохи участогай (начальнигынь нүхэр **А. П. Егоров**) горнягууд ноябриин эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 1485 тонно шулуу нүүрһэ малтан гаргаба. Тэдэнэр илангаяа үнгэрһэн долоон хоногто шангаар хүдэлөө. Жэлэй эхинһээ хойшо 310 тонно нүүрһэ дутуу үгэһэн бэйгаа һаа, тэрэнээ гурбахан үдэрэй туршада хүсэлдүүлбэ. Тэрэ долоон хоног соо үшөө 249 тонно түлишэ түсэб дээрээ нэмэжэ үгэһэн байха юм.

Шахтернууд В. Г. Гармашев, П. Д. Буерачный, аха дүүнэр Дмитрий, Петр, Илья Бурлаков гэгшэд гаргуу һайнаар ажаллаа.

Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэһээ гадна, энэ коллектив жэлэй эсэс хүрэтэр үшөө 300 тонно шулуу нүүрһэ түсэбһөө гадуур малтан гаргаха гэжэ шиидэнхэй.

Н. БАДМАЕВ.

ҺАЙН БЭЛЭДХЭЛТЭЙ

ПЕТРОПАВЛОВКА. Хонишодой халуун хаһа ороконь. Түл абалга ойртожо байна. Зэдын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Иннокентий Леонтьевич Сычевой даадаг бригадынхид энэ хүдэлмэриие бэлэдхэлтэйгээр угтажа, ерэхэ жэлдэ олон хурьга түлжүүлхые оролдоно.

Тэрэнэй отара Шариново тосхоной дүтэхэнэ байдаг. Хонидой үбэлжэхэ байра заһагданхай. Хурьгадай абтаха газартань хашалта хаамагууд түхеэрэгдээ. Олон жэлдэ хурьгалые толожо байдаг тулада нүхэр Сычев ажалайнтаа алишье талые бодожо ябадаг. Үбһэ тэжээлшье эндэ бэлэгдэжэ абтаа. Бригадынхид өөһэдынгөө хүсөөр хони, хурьгадтаа үбэлжэлгэдэ хүсэд хүрэхөөр тэжээл бэлдэжэ, тэрэнэйнгээ нилээд хубиие газаатаа зөөжэ абаһан байха юм. Нүхэр Сычевтой суггаа ажалладаг хонишодынь Павел Белов, Даниил Аксенов гэгшэд ахалагшынгаа хүтэлбэри доро, хамаг ажаһал бүтээлсэжэ байдаг. Колхозой правлениһээ машина эрижэ, хонидтоо тэжээл зөөнэ. Мүнөө жэлдэ отарын хонишод хамта 600 центнер үбһэ, 300 центнер зелёнко бэлдээ. Гадна 500 центнер һолоомо буулгагдажа абтанхай.

— Гараха оной январь һарада хониднай хурьгалжа захалха. Октябриин революциин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ мүрысэжэ байхадаа, һайнаар лэ ажаллахые оролдохобди. Абтаһан хурьгадаа гарзада оруулангүйгөөр түлжүүлхэбди,—гэжэ эндэхид мэдүүлнэ.

В. БАШАРОВ.

ПАРИНАЙ ЭРХИМ ХОНИШОН

МУХАР-ШЭБЭР. Мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаададаг хонишод «Эрдэм» совхозоймнай дүрбэдэхи отделенидэ олошоржо байнхай. Парин гэжэ газарта хүдэлдэг ахалагша хонишон Сэрэн-Даша Доржиев һамгантаяа гурбадахи жэлээ эрье хонидые хаража байгша. Хэдэн жэлдэ хүдэлжэ байхадаа, даалгабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Мүнөө тэдэнэр ехэ уялга абаа. 700 толгой эрэ түлгэнүүдые даажа абаад, тэдэнээ бүрин бүтэн ондо оруулжа, шэгнүүрыень хамта дээрэнь 79 центнерээр нэмээхэ гэбэ. Мүн ерэхэ жэлдэ хонин бүриһөө 2 килограмм 800 грамм ноохо хайшалхаар шиидэнхэй. Тиигэжэ отарынхид 18 центнерһээ үлүү ноохо гүрэндөө тушааха юм.

П. ДЫМБРЫЛОВ.

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭТЭН

Республикымнай ой модоной промышленностиин хэдэн түрүүшүүл «Модо бэлэдхэлэй, модо урадхуулгын хүндэтэ мастер» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Хандагатайн леспромхозой жолоошон Л. М. Гончаров, Байгалай леспромхозой жолоошон Н. П. Калашников, Хандагатайн леспромхозой модо отологшо Е. И. Алексеев, Хориин леспромхозой модо хюрөөдэгшэ В. С. Кузьмин, Баргажанай леспромхозой модо хюрөөдэгшэ Г. С. Яричин, Шулуутайн, Хүрбын леспромхозой трактористнууд Г. И. Назаров, А. Ф. Перевалов болон бусадта энэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Ажалдаа амжалта туйлаһанай, модо бэлэдхэлэй технологи наринжуулан һайжаруулжа байһан, ажалаа зүбөөр эмхидхэһэн эдэ түрүүшүүл хүндэтэ мастерай нэрэ зэргэдэ хүртэбэд.

Н. ТЮРНЕВ.

АРАД ЗОНОЙ АША ТУЬАДА

Ажалшадай ургажа байгаа эрилтые дүүрэн һайнаар хангаха, арад зоной хэрэглэмжын һайн шанартай, гоё һайхан зүйлнүүдые бүтээхэ зорилго оёдолшодой, трикотаж нэхэгшэдэй, хүнгэн эдеэ хоолой, нютагай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдаа. Энэ хүндэтэй, харюусалгатай уялга гээшэ.

Арад зондоо алба хэхэ, тэдэнэй эрилтэ, хэрэглэмжэ хангажа байхаһаа хүндэтэй зорилго үгы. Оёдолой фабрикын хүдэлмэришэд энэ зорилгоёо һайн ойлгоно. Тиимэһээ фабрика табан жэлэй түрүүшын жэлэй эхинһээ һайнаар ажаллана, түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ. Фабрикын коллектив жэлэй 1-дэхи, 2-дохи, 3-дахи кварталай дүнгөөр нютагай промышленностиин предприятинуудай дундаһаа түрүүлжэ, дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэһэн байна. Хүнэй захилаар хубсаһа оёдог цех байгша оной түсэбые ноябриин 29-дэ дүүргэбэ.

Ажалшадай захилаар хубсаһа оёдог «Одон», «Новинка», «Силуэт», «Космос» гэжэ ательенүүдэй коллективүүд социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн харуулжа байна.

П. ПЕТУХОВ.

ДОНЕЦКЭ ОБЛАСТЬ. Дон басстахи РККА-гай нэрэмжэтэ «Добропольеуголь» гэжэ трестын 17—18-дахи түрүү шахтын горнягууд даалгабариһаа гадуур 73 мянган тонно нүүрһэ малтаа. Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоходоо, тэдэнэр дээгүүр уялга абаһан байна. Предприятиин бүхы участогууд нүүрһэнэй комбайнууд болон бусад оньһо түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай. Нүүрһэ малталга хүсэдөөр оньһожоруулагдаһан байна. Зураг дээрэ: 9-дэхи түрүү участогай шахтёрнууд (дороһоо дээшээ) комбайнай машинист Иван Лисянский, механизаторнуудай бригадир Владимир Рябиков, сэбэрлэлгын забойн хүдэлмэришэд Петр Рубан, Владимир Мамонов. ТАСС-ай фотохронико.

ТУРУУШЫН ТУРШАЛГА

ХЯАГТА. **(Телефоноор абтаба).** Харанхын уурхайн предприяти ашаглалтада оруулагдахаар бэлэдхэгдэжэ байна. Бүхы шахуу агрегадынь туршагдажа үзэгдөө. Һаяар электролини оруулагдахань. Удаань эдэ агрегадуулые бултыень нэгэ доро хүдэлгэжэ туршаха юм.

Декабриин тэн багаар энэ предприяти ашаглалгада үгтэхөөр хараалагдана.

Э. БАДМАИН.

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАНА

Худанай леспромхозойхид модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ 11 һарын даабари амжалтатайгаар дүүргэбэ. Тэдэнэр жэлэй эхинһээ хойшо 208 мянган кубометр модо бэлэдхээ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 30 мянган кубометрээр үлүү ехэ модон бэлэдхэгдээ.

Леспромхозой модошод шэнэ техникэ, түрүү технологи үргэнөөр нэбтэрүүлнэ. Энээнэй ашаар хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэ 44 кубометрээр ехэ болоо. Арба һарын даабариһаа гадуур 42 мянган түхэригэй олзо оруулагдаа.

Үйлэдбэриие түсэблэхэ, хүтэлбэрилхэ шэнэ гуримда орохоор бэлэдхэжэ байһан леспромхозойхид бага комплексно бригадануудта ажахын тоосоо нэбтэрүүлжэ байна.

Худанай модошод Баргажанай леспромхозой үүсхэл дэмжэжэ, Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсохо зуураа, шэнэ уялга абаба. Табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабариһаа гадуур 2500 кубометр модо бэлэдхэхэ, хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэ 730 кубометр хүргэхэ гэжэ тэдэнэр шиидэбэ.

Т. НИКОЛАЕВ.

ҺҮН ДАЛАЙ БИЛТАРГАГШАД

Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ мүрысэжэ байгаа Ивалгын туршалга - үйлэдбэриин ажахын һаалиин фермэнүүдэй малшад һү гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь холо урид дүүргэбэ. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур 300 центнер һү тушааба.

Түрүү һаалишад З. Колесова, С. Эрдынеева, П. Нешкяева, Б. Нимаева гэгшэд табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэлтэдэ хубитаяа ехээр оруулалсан, үнеэн бүриһөө 2500 гаран килограмм һү һаагаад байна.

Тус ажахын һаалишад арга боломжоёо тоолжо үзөөд, жэлэй дүүрэтэр 2000—2500 центнер һү һааха гэжэ шиидэнхэй.

Н. ХАЗУЕВ.

ВЛКСМ-эй ОБКОМОЙ ПЛЕНУМ

ВЛКСМ-эй Буряадай областной комитедэй ээлжээтэ III пленум болобо. Пленум дээрэ «Областной комсомольско организацида кадрнуудые шэлэн олохо, хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ тухай» асуудалаар комсомолой обкомой секретарь нүхэр Жарковой элидхэл зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тэрэшэлэн пленум эмхидхэлэй асуудал шиидхэбэ. Ондоо ажалда ороһонтойнь дашарамдуулан, нүхэр С. Ф. Ивановые ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретариин, обкомой бюрогой гэшүүнэй уялгаһаа сүлөөлбэ.

ВЛКСМ-эй обкомой бюрогой гэшүүнээр, обкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **М. П. Маханов** һунгагдаба.

ВЛКСМ-эй обкомой комсомольско органуудай таһагые даагшаар нүхэр В. Ф. Подлеснов томилогдожо, ВЛКСМ-эй обкомой составта оруулагдаа.

МОСКВАГАЙ БААТАР ГАБЬЯА— ЭХЭ ОРОНОЙ БААТАР ГАБЬЯА

Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо баярай суглаан болобо

Немец-фашис шэлэмэл сэрэгүүд 25 жэлэй урда тээ манай ниислэл хотын оршондо һамна сохюулаа бэлэй. Москвагаа хамгаалһан совет сэрэгшэд үхэтэрөөшье сухарихагүйгөөр жагсан тулалдаһан. Гайхамшаг тэсэбэри, сэрэгэй шадабаряар арьбадхагдаһан олониитын баатаршалга фашис сэрэгүүдые бута зада сохихо хүсэн болоо һэн.

1941 оной декабриин 6 фашизмда эсэргүүсэн бодоһон совет арадай тэмсэлдэхи эрид хубилалтын үдэр боложо дайнай түүхэдэ оронхой. Тиихэдэ гитлеровецүүд айхабтар шанга сохилтодо ороһон юм. Энэ алдарта үдэрые Москва хотомнай тэмдэглэбэ. Москва шадар немец-фашис сэрэгүүдэй бута сохигдоһоор 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан 1966 оной декабриин 6-да Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо болоо.

Зал соо—ниислэл хотые хамгаалагшад. Эндэ урдын ябаган сэрэгшэд, танкистнууд, артиллеристнүүд ерээ. Эндэ—Москвагай огторгойе хамгаалһан летчигүүд, зенитчигүүд, аэростатчигууд. Эндэ — хамгаалхы бэхилэлгэнүүдые бариһан, үйлсэнүүд ба гэрэй орой дээгүүр дежурлаһан патриодууд, Москвае город-хэрэм болгоһон хүнүүд. Эндэ Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой генералнууд, адмиралнууд, офицернүүд, Московско областиин предприятинуудай түрүүшүүл, эрдэмтэд, олониитын түлөөлэгшэд, колхознигууд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд ерэбэ.

Баярай суглаанда хабаадагшад нүхэд Л. И. Брежневые, Г. И. Вороновые, А. П. Кириленкые, К. Т. Мазуровые, А. Я. Пельшые, Н. В. Подгорные, М. А. Сусловые, А. Н. Шелепиниие, Д. Ф. Устиновые, И. В. Капитоновые, Ф. Д. Кулаковые, министрнүүд, партийна болон гүрэнэй ажал ябуулагшадые халуунаар угтаа. СССР-эй Оборонын министрэй орлогшонор, Советскэ Союзай маршалнууд А. А. Гречко, М. В. Захаров, И. Х. Баграмян, авиациин ахамад маршал К. А. Вершинин, Советскэ Союзай маршалнууд Ф. И. Голиков, А. И. Еременко, Г. К. Жуков, И. С. Конев, К. С. Москаленко, К. К. Рокоссовский, В. Д. Соколовский, В. И. Чуйков, бронетанкова сэрэгүүдэй ахамад маршал П. А. Ротмистров, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин начальник армиин генерал А. А. Епишев, элдэб сэрэгүүдэй маршалнууд, генералнууд ба офицернүүд парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта президиумдэ ерэжэ һууба.

Город-геройнуудай: Ленинградай, Киевэй, Волгоградай, Севастополиин, Одессын, баатар-хэрэм Брестын, тэрэшэлэн Минскын, Смоленскын, Тулын, Калининай, Ростов-на-Дону хотын, Новороссийскын, Тихвинэй, Новосибирскын, Свердловскын делегацинууд хабаадаа.

Москвае хүреэлэн эзэлхэ гэһэн немецүүдэй түсэбэй таһалдаһан тухай, ниислэл хотын оршондо немец сэрэгүүдэй сохюулан диилдэһэн тухай Советинформбюрогой мэдээсэлые уншаһан диктор Юрий Левитанай бүгэдэндэ танил үгэнүүд зал соо зэдэлэн дуулдаба.

КПСС-эй Московско обкомой нэгэдэхи секретарь В. И. Конотоп суглаа нээхэ зуураа, иигэжэ хэлэбэ: Центральна Комитет түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунис парти Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэхи манай илалтануудые эмхидхэһэн юм. Партимнай арад ба армиие түгэлдэр хүсэн болгон жагсаагаа. Москвагаа хамгаалхын, дайсаниие бута сохихын тула бүхы оромнай жагсан бодоо бэлэй. Олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн манай социалис гүрэнэй бүхы аха дүү арадуудай хүбүүд, басагад ородуудтай нэгэ жагсаалаар ябажа дайлалдаа. Хэдэн зуугаад мянган москвагайхид, Москва шадарай улад зон Эсэгэ ороноо хамгаалхын, түрэл ниислэлээ хамгаалхын тула Коммунис партиин уряагаар, зүрхэ сэдьхэлэйнгээ закиралтаар жагсан бодоо бэлэй.

Москвае хамгаалагшадай дайшалхы хаба, граждан габьяае Эхэ оромнай үндэрөөр сэгнээ. Тэдэнэй дундаһаа олон мянган хүнүүд орденууд, медальнуудаар шагнагданхай. Ниислэл хотын туг дээрэ Геройн алтан одон яларна. Московско область Ленинэй орденоор шагнагдаба.

Москва шадар немец-фашис сэрэгүүдэй бута сохигдоһоор 25 жэлэй ойе мүнөөдэр тэмдэглэжэ байхадаа, манай Эхэ ороной сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдалай түлөө ами наһаяа үгэһэн баатарнуудай арюун туналаг дурасхаалай үмэнэ доро дохин ёһолнобди гэжэ нүхэр Конотоп мэдүүлээ.

Баярай суглаанда хабаадагшад бултадаа бодобо. Минутын туршада дуугай байжа, баатарнууд тухай дурасхаалые, наһа барагшадай дурасхаалые тэмдэглэбэ.

Москва шадар немец-фашис сэрэгүүдэй бута сохигдоһоор 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй мүнөөдэр тунхаглагдаһан амаршалгые Москва хотын, Московско областиин ажалшад, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаһан солото хүнүүд, Совет Армиин сэрэгшэд ехэ баяр баясхалангай мэдэрэлтэйгээр угтаа гэжэ суглаанай түрүүлэгшэ хэлэбэ.

Москвагай ба Московско областиин ажалшадай түлөөлэгшэдэй Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэдтэй хамта зарлагдаһан баярай суглаан нээгдэһэндэ соносхогдоо. Советскэ Союзай гүрэнэй гимн гүйсэдхэгдэбэ.

Баатар-хото Москвагай, орденто Московско областиин тугууд, 1941 ондо ниислэл хотые хамгаалһан сэрэгэй частьнуудай, соединенинүүдэй тугууд зал соо асарагдаа.

Пионернууд президиум тээшэ ерэжэ, парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ, маршалнуудта баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Москва шадар немец-фашис сэрэгүүдэй бута сохигдоһоор 25 жэлэй ой тухай элидхэл хэхыень КПСС-эй Московско городской комитедэй нэгэдэхи секретарь **Н. Г. Егорычевто** үгэ үгтөө.

Москва шадар болоһон агууехэ тулалдаанһаа хойшо 25 жэл үнгэрбэ гээд элидхэлшэ хэлэнэ. Тиигэбэшье, тэрэ сагай шэрүүн шанга, баатаршалгын үдэрнүүдэй ушар хэрэгүүд манай мүнөө үеын хүнүүдэй ухаан бодолые, зүрхэ сэдьхэлые мүнөө болотор хүдэлгэнэ. 41-дэхи оной декабрие һанаад үзэе... Гитлерэй зэрлиг сэрэгүүд гурбан жэл удаагүүр сохилто абажа үзөөгүй. Европо бүхыдөө шахуу тэдэнэй хүл доро хэбтэнэ. Түмэр тахаар тахалаатай фашис сабхи 160 үдэрэй туршада манай Совет Эхэ ороной нангин газарые хайра гамгүйгөөр дэбһэжэ байгаа. Бүхы дэлхэй түбинүүд дээгүүр һанаагаа зобоһон хүнүүд иигэжэ асууна: «Фашис сэрэгүүдые зогсоохо, бута сохихо хүсэн, хара тахал үбшэнһөө дэлхэйе абарха хүсэн газар дэлхэй дээрэ үгы гээшэ гү?».

Манай совет газар дээрэл, үнид урдын Москва хотын хаяын хажуудал дайсан энэ һүртэ, диилдэшэгүй хүсэнтэй ушараа юм. Энэ, Москва шадар, дайсан зогсоогдожо, түрүүшынгээ эгээн ехэ сохилто абаһан байгаа. Энэ тулалдаан соогуур Москва герой-город болоо. Эндэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда манай илалтын эхин табигдаһан юм.

Партиин уряалаар, тэрэнэй хүтэлбэри доро манай асари ехэ орон үхэлэй дайнда бодожо, хүсэн түгэс, нэгэдэнги сэрэгэй лагерь болоо һэн. Баренцова далайһаа Хара далай хүрэтэр нэмжыһэн туйлай ехэ фронт дээрэ манай сэрэгшэд хүшэр хүндэ тулалдаануудые хэжэ, дайсанай хүсэнүүдые хюлан хороожо, тэрэнэй дивизинүүдые бута сохижо байгаа бэлэй. Немец-фашис коман-

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

А. Н. КОСЫГИН ФРАНЦИДА АЙЛШАЛЬААР

„Конкордын“ бүтээгдэдэг газарта

ТУЛУЗА, декабриин 6. ТАСС-ай тусхай корр. А. Красиков, С. Шишков иигэжэ дамжуулба:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин «Сюд-авиасьон» компаниин авиационно заводуудта ошожо хараад, Тулузада аяншалгаяа үсэгэлдэр дүүргэв. А. Н. Косыгин абяанһаа түргэн ниидэдэг «Конкорд» гэжэ реактивна самоледой хэлбэриие хараһан, гадаадын гүрэнэй түрүүшын ажал ябуулагша болоно. Иимэ самолёдые хабсаргалга Тулузын оршондохи «Сюд-авиасьоной» предприятинуудай нэгэндэ дүүргэгдэдэг.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ «Каравелла» түхэлэй самоледуудай бүтээгдэдэг технологитой мүн лэ танилсаа. Советскэ правительствын толгойлогшын Франци соогуур аяншалха үедөө хэрэглэхынь тула үгтэһэн президентын энэ самолёт мүн тэрэ түхэлдэ хамаадана.

Хүдэлмэришэд, инженернүүд болон техникүүд Советскэ правительствын толгойлогшые цехүүд, конструкторска бюронууд соо—хаа хаанагүй баяртайгаар угтаа.

Альга ташалгын хажуугаар Советскэ Союзай, Франко-совет хани барисаанай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан үгэнүүдэй хэлэгдэхэнь дуулдаба.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэтэй, тэрээниие үдэшэжэ ябалсаһан хүнүүдтэй хамта «Сюд-авиасьоной» предприятинуудта Францын премьер-министр Ж. Помпиду, Францын бусад албан тушаалтад ябалсаа.

Лион городто

ЛИОН, декабриин 6. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Лионой райондохи «Берлие» гэжэ компаниин ашаанай автомобильнуудай заводуудта мүнөөдэр ошоо.

ЛИОН, декабриин 6. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин «Альстом» компаниин заводто ошожо үзэбэ. Энэ завод ехэ хүсэтэй электрын элшэ дамжуулдаг лининүүдтэ шухала түхеэрэлгэ бүтээн гаргадаг юм.

ЛИОН, декабриин 6. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Франци соогуур аяншалжа үргэлжэлбэ. Мүнөөдэр Лионой оршондохи Фейзендэ байдаг «Рон-Альп» компаниин нефть буйлуулдаг заводто ошожо хараба.

ЛИОН, декабриин 6. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Лионой райондохи «Бель-Этуаль» гэжэ заводто хүрэһэн байна.

В. И. Ленинэй Мавзолейдэ веногуудые табиба

Волгоград, Киев, Ленинград, Одессэ, Севастополь гэжэ баатар-хотонуудай, баатар-хэрэм Брестын, Свердловск, Калинин, Тихвин, Новосибирск, Смоленск, Ростов-на-Дону, Тула, Минск, Новороссийск хотонуудай делегацинууд, тэрэшэлэн Совет Армиин сэрэгшэдэй, баатар панфиловецуудай делегацинууд Москва шадар немец-фашис сэрэгүүдэй бута сохигдоһоор 25 жэлэй ойн һайндэртэ Москва ерээд, декабриин 6-да В. И. Ленинэй Мавзолейдэ ошожо, веногуудые табиба.

Тус делегацинууд Александровско саад соохи Кремлиин хананда хүдөөлүүлэгдэһэн Танигдаагүй солдадай хүүр дээрэ мүн энэл үдэр ошожо хараһан, веногуудые табиһан байна.

(ТАСС).

Орденто Смоленскдэ митинг болобо

СМОЛЕНСК, декабриин 6. (ТАСС-ай корр.). Смоленскые Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай нэгэдэхи шатын орденоор шагнагдаһанда зорюулһан, хотын ажалшадай митинг эндэхи драматическа театр соо болоо. Эртэ урдын энэ хотодо дээдэ шагнал хайра олгоһонойнь түлөө Коммунис партида, Советскэ правительствада дайнай ветеранууд, залуу хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон студентнэр үнэн зүрхэнэй халуун баясхалан хүргэбэ.

Митингдэ хабаадагшад КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ бэшэгые ехэ баяртайгаар баталан абаа.

ЭРЭЛХЭГ СЭРЭГШЭДЭЙ НЭГЭН

Һаяхан түб хотымнай ТЭЦ-эй улаан булан соо хүдэлмэришэд болон алба хаагшад олоороо сугларжа, Москва шадарай түүхэтэ байлдаануудта хабаадагшадтай уулзаһан байна. Тэрэ үедэ пулеметчик ябаһан Андрей Илларионович Федоров, ахалагша сержант Иннокентий Яковлевич Бурдуковский гэгшэд 1941 оной намар-үбэл Москва хотын түлөө үргэлжэлһэн хатуу шанга байлдаануудта хабаадалсаһан тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө. Зенитнэ буугай командир ябаһан Иннокентий Яковлевич өөрынгөө расчедтой хамта үдэр бүриин үсэд шэрүүн тулалдаануудта 150 хүрэтэр снаряд гаргашалжа Москвагай оршондохи немецкэ фашизмын гол хүсые бута һамна сохихо хэрэгтэ ашагтай байгаа. Тэрэнэй дайшалхы зам Одер мүрэнэй саада бэедэ илалта түгэсөөр хүрөө һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Я. Бурдуковский Москвае хамгаалагшадай шэн габьяа тухай хөөрэжэ һууна.

П. БУРМАКИН.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэе

АРГА БОЛОМЖООР БАРАГДАШАГҮЙ ААД...

Мартын Пленум. Энэ үгэнүүд хүнэй толгойдо хэзээшье мартагдашагүй бүхөөр хадуугданхай гэшэ. Энэ түүхэтэ Пленумэй болоhоноо хойшо хоёр жэл найма hара үнгэрбэ. Хаража үзэхэдэ, тиимэ үтэ саг тэрэнhээ хойшо үнгэрөө гэжэ хэлэхын аргагүй. Үнэхөө богонихон лэ хугасаа. Хэды тиигэбэшье энээхэн үедэ али зэргын аша туhатай хубилалтанууд хүдөө ажахы дээрэ болобо гэшэб. Колхоз, совхозуудай байдал болон экономико, хүдөөгэй улад зоной ажабайдал харагдажа байhаар хубилна.

Манай аймагай «Октябрьский» совхоз КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй хараалhан зорилгонуудай бэелүүлгэдэ байhанай ашаар до урдань гэргэнги экономикотой, гарза ехэтэйгээр хүдөө ажахын али бүхы продуктнуудые үйлэдбэрилдэг ажахы байhанаа мүнөө үедэ тад ондоо байдалтай болоо. 1964 оной ажахын жэлые 87 мянга гаран түхэригэй олзотойгоор дүүргэhэн hаа, мүнөө энэ жэлэй арба hарын дүнгөөр олзоhоо багсааха-да 286 мянга гаран түхэригтэ хүрөөд байна. Жэл хахадhаа үлүү сагай туршада тус ажахы таряа хураада 27 комбайн, 12 трактор, 2 автомобиль болон бусад олон янзын, түхэл бүриин багажа техникээр эбсэгэжэд байна бшуу.

Таряалангай газарые зүбөөр хубаарилан ашаглаhанай, газар элдүүригтэ hайжаруулhанай ашаар энэ үедэ ороохо абалтые 1,7 дахин дээшэлүүлээ байна. Үбhэ бэлэдхэлгэ дээрэшье зарим тэды алхам хэгдээ. Үйлэдбэриин али бүхы гаргашые нарин-даар хянаха гэжэ оролдоггүй болоhон, тоо бүридхэл hайжаруулhан ябадал мүн лэ хэрэг үйлэдэ hайнаар нүлөөлөө гэжэ тэмдэглэмээр. Эндэ совхозой дирекци, партком, тэрэнэй мэргэжэлтэдэй хүсэлэн оролдоо, эрмэлзэл хиидэ ошоогүй юм бээзэ.

Тиигэбэшье эдэ хадаа түрүүшынь, үшөөл хүсэд эршэдээгүй алхам гэжэ хэлэмээр. КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй табиhан зорилгонууд нэгэ тэгшээр, урагшатай hайнаар эндэ бэелүүлэгдэжэ байна гэхын аргагүй. Олзо оруулдаг ажахы болоо хадань тэрэниие hайн ажахы гэжэ тоолобол буруу. Яахадааб гэхэдэ, «Октябрьский» совхозой хамаг юумэнь hайн бэшэ. Дутуу дунданууднь хэтэрмэ. Үнэндөө ажахын захиргаан, партийна комитет хадаа партиин ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа, арга боломжоёо элсүүлжэ шадаагүй байна.

Энэ хэлэhэнээ баримталха хэрэгтэй болоно. Тус ажахын бүхы дээрэ ашаг олзотой болоhон байдал хадаа hүүлэй хоёр жэлдэ удаа дараалан ороohото ургамалнуудай hайнаар ургаhанhаа үндэhэтэй. Баян ургаса абаа хадаа гүрэндөө бардамаар ороoho тушааха аргатай болоо. Түсэб захилhаа үлүү ехээр худалдаhан ороohондоо нэмэлтэ түлбэри горитойгоор абаhа. Энэ ушар совхозой экономикые яhала урагшань татаа тээшэ.

Хэрбээ энээндэл алляар хүдөө ажахын бусад ургамалнуудые hайнаар ургуулаа, адууhа малаа улам үдхэжэ, тэрэнэй ашаг шэмые эли бодо дээшэлүүлээ хадаа энэ совхоз олзо бүри ехээр оруулха, экономикоёо улам бэхижүүлхэ hэмнай. Үнэндөө мал ажал дээрэ үнгэрhэн үедэ тиимэ ехэ хубилалта харагданагүй. Энэ ушар совхозой саашадаа хүгжэлтэдэнь hаад тойбо татана. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд энэ гол ехэ дутагдалые усадхажа, урагшаа эршэтэйгээр алхахын тулада бодото хэмжээнүүдые абаhагүй.

Мал ажал эрхилэлгэдэхи дутагдалнуудые харуулhан нэгэ хэдэн баримтануудые дурдая.

Нэгэдэхеэр, совхозой адууhа малынь үдэхын ороно хороно. Жэшээнь, нёдондоной ноябриин 1-дэ энэ совхоз 4115 үхэртэй, 49.314 хонитой байгаа. Харин мүнөө энэ үедэ байhаниинь гэбэл, үхэр 560 шахуу толгойгоор, хонин 4800 гаран толгойгоор доошоо ороод байна. Иимэ байдал hайн гэлтэй ааб даа?

Хоёрдохёор, ниитын малай тоо толгой хахадаа үдэнэгүй, харин хороно гэшэб? Энээнэй үнгэрhэн арба hарын туршаа ашар 525 үхэр, 8594 хони гарзалуулаад байна ха юм. Энээнинь нёдондоной энэ үеын байдалтай сасуулхад, хоёр дахин олон мал үхэжэ болоно. Энэмнай гэмтэй мал гэшэ ааб даа.

Гурбадахяар, эхэ мал олоор hубайна. Энэ мүн лэ ажахые хохидолдо оруулна. Жэлэй эхиндэ байhан үнеэдэй 30 процентынь, эхэ хонидой 21,5 процентнь түл үгөөгүй бшуу. 1965 ондо тус совхоз 100 үнеэн бүхэнhөө 96 тугал түрүүлжэ, 81-энь түлжүүлhэн байна ха юм. Ямар шалтагааhаа энэ мал hубайрааб, абаhан түлынь олоороо гарзалhаб?

Дүрбэдэхеэр, малай олоор гарзадаhанhаа, эхэ малай hубайрганhаа дулдыдажа, абтаhан продукциин хэмжээн мүн лэ доошоо ороно. Нёдондоhоймдо ороходо 131 центнер hооhо, 700 гаран центнер hү мүнөө багаар абаад байна. Мяха абаха түсэб hаhал дүүргэгдэхэеүй үлэхэнь. Энэ бүгэдые мүнгэн дээрэ гаргажа харуулаха болоо hаа, нилээд ехэ хэмжээнэй болохонь эли ааб даа.

Мал ажалые хангалтагүйгөөр, экономическа үрэ дүн муутайгаар эрхилжэ байhанаа харуулhан тоо, баримтануудые дурдажа болоомоор. Энэ бүгэдэ тэнэ хэлэхэ hэнэй жэшээнүүд hаала барамта болохо үгэхэ ёhотой гэжэ hанагдана.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй табиhан зорилгонуудые (илангаяа мал ажалаар) бирагүйгөөр бэелүүлжэ байhан ябадал шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб дүүргэлгэдэ hаад түбэг ушаруулба. Мал үсхэбэрилхэ, мал ажалай продуктнуудые абаха жэлэй түсэб дүүрэнгүй hалахаяа байна. Энэмнай ехэл гэмшэлтэй хэрэг болоно бшуу.

Теэд тус совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд энэ алдуу эндүүhээ, дутагдалнуудhaa ямар нэгэн тобшолол хэнэ гү гээд асуултай болоно. Энэ жэлдэ ороohо тарянай зүйл, үбhэ, hолоомо, зелёнко урда урданайхиhaa нилээд ехээр бэлэдхэжэ абаа. Энэнь hайн гэшэ. Энээгээрээ «Октябрьский» совхозойхид омогорхоношье. Харин тэрэ ехэ тэжээлые ашаг үрэ үгэсэтэйгөөр малдаа эдюулхын түлөө энээ юун хэгдэнэб?

Үнэндөө совхозой дирекци, партком энэ талааршье бодото хэмжээ абаагүй. Үбэлжэлгэдэ тон хангалтатүйгөөр бэлдээ. Нэгэшье МТФ дээрэ hолоомо хэршэжэ, дэбтээжэ, дрожжоор эhээжэ, амта шэмэтэйгээр буйлуулха түхеэрэлгэнүүд хожом болотор хүдэлөөгүй. hаамхай үнеэд мууса, хайша хэрэгээр эдеэлүүлэгдэнэ. Фермэнүүд дээрэ зоотехническэ тоо бүридхэл hула.

Совхозой партком, отделенинүүдэй партийна эхин организацинууд малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхэнэгүй, социалис мүрысөөншье ёhо тэдысэ, саарhан дээрэ бэшэгдэhэнhээ саашаа холо ошоногүй.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ушарhан горитойхон дутагдалнуудhaa, алдуу эндүүнүүдhээ «Октябрьский» совхозой дирекци болон партком бодото тобшолол хэжэ, эрид шууд хэмжээ абаагүйдэнь аргагүй болоо. Тэсэжэ hүүлтайшье бэшэ ха юм даа.

Г. БАДМАЖАПОВ,
КПСС-эй Зэдын райкомой хүдэлмэрилэгшэ.

АНХАРАЛТАЙГААР, ГҮНЗЭГЫГӨӨР ШУДАЛНА

МҮНӨӨ ҮЕДЭ хүн бүхэн лэ hаа hураха, политическэ мэдэрэлээ, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ гэжэ эрмэлзэжэ байдаг болонхойнь эли. Иимэ эрилтэ табигдаха ёhотойшье. Энээнhээ уламжалан, Буркоопсоюзай партийна эхин организациин бюро коммунистнуудай болон партийнабэшэ алба хаагшадайнгаа hуралсал тушаа анхаралаа нилээд хандуулна. Политическэ hуралсалда бүхы коммунистнууд хабаадуулагданхай, тиихэдэ партийнабэшэ нүхэд мүн олоороо ябана.

Үнгэрhэн hуралсалай жэлдэ эндэ марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха, мүн политическэ эхин hургуулинууд эмхидхэгдээл, яhала эмхитэйгээр түрүүшынгээ hуралсалай жэлые дүүргэhэн байна. Мүнөө эдэ хоёр hургуули hуралсалаа үргэлжэлүүлhээр. Политическэ талаараа hайн мэдэрэлтэй, дээдэ hургуулиин эрдэмтэй нүхэд эдэ hургуулиин hурагшадта заадаг юм. Жэшээнь, марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха hургуулиин пропагандистаар нүхэр Г. А. Скворцов, нүгөөдэдэнь —бухгалтер В. Г. Кушеев хүдэлдэг. Эдэ нүхэд зунай үедэ КПСС-эй горкомой эмхидхэhэн семинарта ябаа hэн.

Эдэ hургуулинуудай hуралсал hара соо гурба дахин, гарагай хоёрто болодог. hурагшадай хэшээлдэ хабаадалга hайн, шалтаггүйгөөр хэшээлдээ ерэхэгүй гү, али гээгдэхэ ябадал эндэ үзэгдэдэггүй юм. hурагшадшье пропагандистын заадаг юумые хэнаалтатайгаар шагнажа, hайнаар ойлгожо абахые ехэтэ оролдодог. Хэшээлдээ бултадаа hайнаар бэлдэдэг жэшээтэй. Лекциин болоходо шухала шухала зүйлнүүдыень тэмдэглэжэ абадаг, конспект бэшэдэг. Үзэhэн материалаа дабталтын болоходо коммунистнууд нүхэд Бернаев, Жуков, Андрианов, Смертин болон бусад элэбхитэйгээр хабаадалсажа, улам гүнзэгыгөөр хадуужа абахые хүсэдэг. Эдэ нүхэдhөө партийнабэшэ хүнүүд нүхэд Кубышкина, Бурдуковская, Брянская, Матханова, Сыренова гэгшэд гээгдэдэггүй, hайнаар ойлгоhоноо элирхэйлдэг.

hуралсалай таhалгаряагүйгөөр, эмхи гуримтайгаар үнгэрхэ талада старостанууд үүргэ нилээд ехэ. Жэшээнь, политическэ эхин hургуулиин старостаар Буркоопсоюзай салин ба ажалай таhагай начальник нүхэр Бурдуковская hунгагданхай. Староста хадаа hуралсалай хэзээ, хэды сагта болохо тухайнь hурагшадта ходо мэдээсэжэ байдаг. Программа соо заагдаhан хэрэгтэй материалнуудые библиотекэhээ, газетэ болон журналнуудhаа сутлуулжа, хүн бүхэнэй хэрэг болгодог. hуралсалhаа таhарhан нүхэдтөө материалаа шудалхадань али болохоор туhалдаг юм.

Гол хэшээлhээ гадна, hурагшад политгэгээрэлэй байшанда эмхидхэгдэдэг лекцинүүдые шагнадаг. Өөhэдөөшье КПСС-эй обкомой, горкомой, райкомой лекторнүүдые уридаг. Үзэжэ байhан материалаа улам гүнзэгыгөөр ойлгожо абаха зорилгоор тэрэ үеые харуулhан киногой гарахада хамтаараа ошожо харадаг. Гадна Буркоопсоюзайнгаа клубай кино-түхеэрэлгые энэ ушарта хэрэглэдэг шуу. Тээсгэн «Ленин в Октябре» гэhэн уран hайханай фильм хараба. hаяар «Ленин в 1918 году» гэжэ кино харахаар шиидэнхэй.

Д. КОЛМАКОВ.

Улаан-Үдэ.

Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр хабаадажа, түсэбөө hайнаар дүүргэнэ. Энээндэ бүд нэхэгшэ Светлана Белобородовагай хубита илангаяа ехэ.

Н. ЕФРЕМОВЭЙ фото.

КАДРНУУДЫЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ

ЯРУУНА. hаяхан КПСС-эй райкомой IV пленум болобо. Эндэ партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. Б. Павлов хүтэлбэрилхы кадрнуудай дунда ябуулагдаха хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгы элидхэл хэбэ.

Энэ асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ олон хүнүүд хабаадаа. Нарhатын совхозой парткомой секретарь нүхэр Курбатов, «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Пелихов гэгшэд үгэ абахадаа, ажахынуудай дунда звенонуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэхижүүлхын тулада партийна организацинуудай ямар хүдэлмэри эмхидхэдэгые тодорхойлон хөөрэhэн байна. Мүн Яруунын совхозой парткомой секретарь нүхэр Козлов, «Комсомольский» совхозой парткомой секретарь нүхэр Дархaнов, «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй аймагай отделениие эрхилэгшэ нүхэр Григоришин болон бусадуул үгэ хэлээ.

Райкомой пленумдэ зүбшэгдэhэн асуудалаар зохихо тогтоол абтаба. Хүтэлбэрилхы кадрнуудые зүбөөр хүмүүжүүлхэ, илангаяа залуу мэргэжэлтэдэй ажалда туhалха, тэдэниие ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха хэрэгтэ пленум онсо анхарал хандуулаа. Райкомой IV пленумдэ КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Д-Н. Т. Раднаев хабаадаба.

М. ЯКОВЛЕВ.

ХИНАН ШАЛГАНА

Байгша оной октябрь hарада Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой племенной фермэ дээрэ аймагай колхоз, совхозуудай партийна организацинуудай секретарьнарай семинар зарлагдажа, тэдэнэр hү hаалта дээшэлүүлхэ талаар тус фермын дүй дүршэлтэй танилсаhан байгаа. hүүлээрнь партиин Сэлэнгын райком тусхай дурадхалнуудые зохёожо, партийна организацинуудта эльгээhэн.

Эдэ дурадхалнуудай ямараар дүүргэгдэжэ байhан тухай, hаалишадай дунда социалис мүрысөө ямараар эмхидхэhэн тухайгаа колхоз, совхозуудай парткомуудай секретарьнар hаяхан КПСС-эй райкомой бюро дээрэ тоособо. Сэлэнгын совхозой, «Эрдэм» колхозой hаалиин фермэнүүдээр партиин райкомой дурадхалнууд муу бэшээр бэелүүлэгдэжэ, зарим тэды амжалтанууд туйлагдажа байна гэжэ тэмдэглэбэ. Тэрэшэлэн Тельманэй нэрэмжэтэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудаар hаалишадай дунда дэлгэрhэн мүрысөө хүтэлбэрилгые hайжаруулха тушаа зохихо хэмжээнүүд абтана.

Гэхэтэй хамта, энэ хүдэлмэри Химнын совхоздо, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо тон хангалтагүй.

Б. ЦЫРЕНОВ.

Алас-Дурнын, Сибириин хүдөөгэй библиотекэнүүдэй

хүдэлмэрилэгшэдэй семинар

ДҮЙ ДҮРШЭЛӨӨ ХУБААЛДАХАНЬ

Мүнөөдэр Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын «Текстильщик» гэжэ клубта Алас-Дурна Зүгэй, Сибириин совхозуудай ба хүдөөгэй түрүү библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд 6 үдэрэй семинарта ерэхэнь.

Тус семинарые ВЦСПС-эй ниитэ-соёлой таhаг ба центральна методическа совет, РСФСР-эй соёлой министерствын библиотекэнүүдэй Управлени, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ба алба хаагшадай профсоюзай ЦК, Буряадай АССР-эй Культурын министерство болон бусад эмхи зургаанууд эмхидхэбэ.

Алас-Дурна Зүгэй ба Сибириин хүдөөгэй библиотекэнүүдэй иимэ ехэ форум hүүлшын арбан жэлэй туршада түрүүшынхеэ зарлагдахань. Семинар дээрэ хүдөөгэй соёл болбосоролой ба гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй урда Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездын табиhан зорилгонуудые бэелүүлгэ тухай асуудалнууд хэлсэгдэхэ. Семинарта хабаадагшад мүн Совет засагай 50 жэлэй ойе ба агууехэ Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угталгын асуудалнуудаар hанамжануудаа хубаалдаха.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Ленинэй ордентэ СССР-эй Гүрэнэй библиотекын, Хүдөө ажахын Центральна библиотекын хүдэлмэрилэгшэд, Зүүн Сибириин соёлой институдай эрдэмтэд ба багшанар элидхэлнүүдые хэхэ.

Семинар дээрэ Хабаровска, Приморско ба Красноярска хизаарнуудай, Буряадай, Яхадай АССР-эй, Эрхүүгэй, Магаданай ба бусад областьнуудай совхозуудай ба хүдөөгэй библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд дүй дүршэлөө хубаалдаха, hанамжа, дурадхалнуудые оруулха байна.

А. СОВГИР,
Буряадай облпрофсоведэй таhагые даагша.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

ЗУУДАХИ ЭЛЕКТРОННО-ТООЛОЛГЫН МАШИНА

ВАРШАВА. «Одра-1013» гэжэ электронно-тоололгын машина амжалтатайгаар шалгагдаба. Энэ хадаа зуудахи машина болоно. Зургаан жэлэй урда тээ учебнигүүдые уншажа, дээдэ hургуулинуудта лекцинүүдые шагнажа байhан аад, мүнөө Вроцлавтахи «Эльвро» гэжэ электронно промышленностиин комбинадай тон томо конструкторска бюродо хүдэлжэ байдаг хүнүүд энэ орёо нарин машиные ухаалан зохёоhон байха юм.

Польшын национальна омогорхол болгошо «Эльвро» комбинадта арадай ажахыда шухала болодог элдэб олон тоололгын машинанууд бүтээгдэдэг болонхой. Эндэhээ «Одра», «УМК-1», «Эльват» болон «ЗАМ» гэжэ машинанууд Советскэ Союз, Чехословаки, Венгри болон ГДР-тэ эльгээгдэдэг юм. Комбинадай гаргадаг гурбан машина бүхэнэй нэгэниинь мүнөө хилын саана хүдэлжэ байдаг.

Эдэ машинанууд угаа hайнаар хүдэлдэг, мүнөө хүрэтэр нэгэшье гомдол ороогүй.

Электронно промышленна автоматикын орёо нарин түхеэрэлгэнүүд Вроцлавта бүтээгдэдэг юм. Предприяти жэл бүхэндэ хамта дээрээ нэгэ миллиард злотын продукци гаргадаг. Саахарна заводуудта хэрэглэгдэдэг зургаан комплект автомадуудые СССР hүүлэй жэлнүүдтэ эндэhээ худалдажа абаhан байна. Марокко, Иран, Хитад, Пакистан, Румыни болон Данида эндэhээ орёо нарин агрегадууд эльгээгдэдэг. Вроцлавска «Эльвро» гэжэ комбинадай продукци мэргэжэлтэдэй зүгhөө hайн сэгнэлтэ абаhан байна.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДАЙ ХАРИЛСААН

БРАТИСЛАВА. Экономическа Харилсан туhалалсалгын Соведэй гэшүүн оронуудай ашаанай вагонуудай ниитэ паркын соведэй наймадахи заседани эндэ болоод дүүрэв. Тэрэнэй хүдэлмэридэ Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Румыниин, СССР-эй болон ЧССР-эй түлөөлэгшэд хабаадаа.

Ниитэ паркые ашаглалгатай, тэрэнэй хүдэлмэриие саашадань hайжаруулгатай холбоотой асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

НАУЧНА ЗҮБЛӨӨН ПРАГАДА БОЛОО

ПРАГА. Промышленность болон геофизикэдэ радиоизотопуудые хэрэглэхэ талаар уласхоорондын зүблөөн эндэ болоод дүүрэв. Атомай элшэ хүсэнэй талаар уласхоорондын агентствын (МАГАТЭ) зарлаhан энэ зүблөөндэ 25 ороной, тэрэ тоодо СССР-эй 170 эрдэмтэд хабаадаhан байна.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ БЭЛЭГ

ПХЕНЬЯН. СССР-hээ КНДР-тэ байдаг элшэн сайд А. И. Горчаков КНДР-эй Арадай Верховно Суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшын орлоошо Кан Рян Ук гэгшэдэ орожо, «Корей нэгэдэмэл байха ёhотой» гэжэ үнэн ушар харуулhан совет фильмые КНДР-эй Арадай Верховно Суглаанай Президиумдэ бэлэг болгон СССР-эй Верховно Соведэй даалгабаряар дамжуулан үгөө.

Урда Корейhээ американ эзэрхэг түримхэй сэрэгүүдые гаргахын, оронойе амгалан ёhоор нэгэдүүлхын түлөө корей арадай тэмсэлдэ зорюулагдаhан энэ фильм корей болон совет арадуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ лаб туhалха юм.

РЕВОЛЮЦИОННО БЭЛЭДХЭЛЭЙ hУРГУУЛИНУУД

ГАВАНА. 1961 ондо революционно бэлэдхэлэй элдэб hургуулинууд Кубада байгуулагдаа hэн. Тэрэ гэhэнhээ хойшо эдэ hургуулинуудые 144 мянга гаран хүн дүүргэжэ гараа. Тэдэнэй 17700 хүниинь энэ жэлдэ хэшээлнүүдээ түгэсхэhэн байна.

Кубын компартиин болон залуу коммунистнуудай союзай 36 мянга гаран гэшүүн hүүлшын гурбан жэлэй турша соо эдэ hургуулинуудта hуража гараа. hүүлшын hуралсалай жэлдэ hурагшадай дүрбэнэйнь гурбан хуби хүдэлмэришэд болон таряашад байгаа.

Эдэ тоонуудые революционно бэлэдхэлэй hургуулинуудай национальна директор, Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүн Леонель Сото эдэ hургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй 14-дэхи национальна зүблөөнэй эндэ нээгдэхэдэ элидхэл хэхэдээ дурдаhан байна. Зүблөөндэ хабаадаhан 600 гаран хүн үнгэрэгшэ hуралсалай жэлэй дүнгүүдые гаргаа, ерэхэ жэлэй хүдэлмэриин түсэбүүдые, тэрэшэлэн марксистско-ленинскэ теори зааха шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Совет номууд арадай Польшодо ехээр дэлгэрэнхэй юм. Нёдондо жэлдэ хори мянга гаран ондоо нэрэтэй 4 миллион хэhэг ном эндэ тараагдаhан байгаа. Поляк хэлэн дээрэ оршуулагдаhан мүнөөнэй совет литературые, Польшотой зэргэлжэ hуудаг совет республикануудай уран зохёолшодой номуудые тараахын тулада мүнөө жэлдэ тусгаар оролдолго гаргагдана. Олон городуудта совет литературын выставкэнүүд нээгдэнхэй. Зураг дээрэ: Варшавада эмхидхэгдэhэн совет номуудай выставкэ.

ЦАФ-ай ТАСС-ай фото.

ОЛООРНЬ ҮСХЭБЭЛ ОЛЗОТОЙ

«Буряад үнэн» газетын ноябриин 16-най номерто толилогдоhон «Адуун hүрэгнай олошорог лэ» гэhэн тусхай хуудаhан уншагшадые hонирхуулна. Энээниие адуушад ехэл hайшааха ёhотой гэжэ hанаха байнаб. Исэнгын совхозойхид адуун hүрэгөө олошоруулха гэhэн зорилго табихадаа, Совет засагай 50 жэлэй ойдо зорюулан ехэ уялга абаhан. тиигээд Яруунынгаа аймагай, Хориин болон Баунтын аймагуудай адуушадые социалис мүрысөөндэ урилсана гээшэ.

Иимэ үүсхэлыень хэн дэмжэхэгүйб даа. Адуун hүрэг гээшэмнай үдхэжэ шададгабал, ажахынуудта олзо ехэтэй байдагынь хэндэшье мэдээжэ. Адуун гарза багатайгаар харууhалагдана. hайн талань гансахан энэ бэшэ, харин тэрэнэй ашаар колхоз, совхозууд ойрын жэлнүүдтэ гүрэндөө мяха ехээр худалдадаг болохо аргатай. Мүн адуун hүрэгтөө арадгууд олонтой байбал, гар үзүүрэй ажал хүдэлмэриие тэрээгээр бүтээхэдэ ехэл hайн байдаг.

Манай эндэ зарим хүнүүд: «техникэ зэмсэгэй байбал, морёор ямар ажал хэхэмнайб» тэлсэдэг шуу. Машина, техникэ хүсэтэйл юумэ бээзэ, хэншье арсахагүй. Тиигээшье hаань: «техникээ орхёод, морин ажалда орсо» гэжэ хэлэхээ hананагүйб. Манай эндэхи эрхэ байдалда морёор хэгдэхэ ажал байдаг ха юм. Хэрбээ тиигэдэг бололсоо hаа, ажахынгаа трактор, машиные гамтайгаар ашаглажа, олон жэлдэ ашадань хүртэхэ байнабди.

Адуун hүрэг тушаа хэлсээ үргэлжэлжэ байхада, олон бодол hанаандамни ороно. Би газетэ уншажа, мүн хүнүүдэй хөөрэлдэжэ байхые шагнажа байдагби. Баруун тээшээ ондоо гүрэнүүдтэ мори унаае hаhал аргагүй сэгнэдэг байhан. Тиигээд саашадаа адуугаа үсхэжэ шадабал, энэ аргашье хэрэглэгдэхэнь дамжаггүй. Гоё hайхан мори унаад, табилуулжа ябаhан хүниие хаа-яахана харахада утаа hонирхолтой байгша. Теэд мүнөөмнай хүдөөгэй зарим үхибүүд бага наhанhaa моринои ойро дүтэ ошожо үзөөгүй, тэрэниие унажа шадахагүйhөө байтагай, тэргэдэ оруулжа шадахагүйнь харатай байдаг. Иимэ байдал үни удаан сатта адуун hүрэгэй үдхэгдэдэггүй байhаниие элишэлэн харуулна. Ардаг хүлэгэй олон болгогдоод байбал, шэлээнэй мори унажа, буряадайнтаа ёhо заншалаар найр наадала үзэсхэлэн гоёор үнгэргэхэ аргатайбди. Энээниие би арадуудай ёhо заншал тухай хэлсэжэ байhан конференциин Улаан-Үдэдэ боложо байхада hанажа hуунаб. Зунай найр наадаhай үедэ олон мори урилдаанда табиха, тэрэниие унаха шадабаритай үхибүүд hургагдаха байнал.

Тиигэбэшье мүнөө үедэ олонхи ажахынууд адуун cooho мори унаа хэрэглэнэтүй бшуу. Тиигээд бага сага юумэндэ автомашина намнадаг. Нэгэ-хоёр километрэй зайда хэрэгэй гарабал, хүүзэбтэй автомашинада hуугаад гүйлгэлдэнэ. Энээндэ худалдажа абтаhан горючи, тоho галдана. Автомашиные элээжэ муудуулна. Үнгэрхэдоо зарим хүнүүд холо ойро гэнгүй тракторaар гүйлгэжэ, хэрэгээ бүтээдэг болонхой. Ямар ябадал гээшэб гэжэ hанахаар болгодолог.

Саашань абаад харахада, адуу мал үсхэбэрилхэ талаар Хориин аймагай ажахынууд ехэхэн арга боломжотой. Яруунын аймагай Исэнгын совхозойхид үүсхэл гаргажа, социалис мүрысөөндэ урихадаа, энэ арга боломжыень харалсаhан байна ха юм. Гансахан «Первомайский» бэшэ, мүн Хэжэнгын, Үдын, Анаагай совхозуудта хээрын бэлшээри элбэг, адуу олошоруулхада эгээл таарамжатай. Теэд hүүлэй үедэ энэ hалбари хүгжөөхэ хэрэгтэ анхарал табигданагүй. Адуунай тоо толгой олошоруулжа, гүрэндөө мяха ехээр худалдахын хажуугаар залуу мори hургаха ябадал тоогдоногүй. Малай фермэ, отарануудаар мори унаагай хүсөөр хэгдэхэ ажал яhала байдаг. Мүнөө хаража байхадашни, үхэршэд болон хонишод тулюур хүгшэрhэн морёор ажалаа хэнэ. Мал адуулагшадта эрхим hайн моридые hурган үгэдэг болоо hаа, малаа адуулхадаашье hайн байха hэн. Мүнөө юуб даа, адуун hүрэгhөө шэлээнэй унаа болохо моридые алажа, үүсэлжэрхихэ ушар али олон дайралдадаг.

Мүн гүүдые олошоруулха тухай асуудал хангалтагүйгөөр шиидхэгдэнэ. Энэмнай нэгэ шалтагаантай. Юуб гэбэл, гүүдые адуун hүрэгhөөнь илгажа, дүршэлтэй адуушадай гарта байлгаха тушаа ажахынууд анхардаггүй. Энэнь муу. Энээнhээ боложо үсөөн унаган абтана. Мүнөө үедэ ажалдаа дүй дүршэлтэй хүнүүд лэ адуун hүрэгые ойрын жэлнүүдтэ үдхэжэ, олон болгохо аргатай гээшэ. Иигэжэ хөөрэжэ байхадаа, нэгэ үнинэй адуушанай хөөрөөн hанаандамни ороно. Үнишэг болоо, Хэжэнгын совхозой Ородой Адаг гэжэ hуурирда hуудаг Цырен Цыремпилов үбгэн хөөрэгшэ hэн. Урдань нютагтаа колхоз байхада адуун hүрэгые хэдэн арбаад жэлдэ Должод хүгшэнтээ харадаг hэн. Адуун гээшые олзо оруулхаhаа бэшэ гарза гаргадаггүй мал гээшэ гэжэ тэрэ хэлэгшэ бэлэй. Тэдэнэр хоёр зуугаад адуу даажа байгаад, бүхэли үбэлдөө адуулжа, ондо оруулдаг байhан. Иимэ малые жэлэй дүрбэн сагта гансал бэлшээридэ байлгажа, ондо оруулдаг байhан. Мүнөө бодоходо, тазар дайдамнай хэдэн жэлэй саана байhанда орходоо юугээрээшье ондоо болоогүй ха юм. Холын тунга бэлшээри хэрэглэхэ гэбэл, дайдамнай захагүй. Гансал адуу олонтой боложо, тэрэнээ хэрэглэдэг болоёл гэжэ өөрынгөө нэгэ hанамжые хэлэнэб.

Би хаа-яахана автобусто hуугаад, Хориингоо аймаг соогуур ябахадаа, моритой хүнүүдэй харгын хажуугаар хатар, жороо табилуулжа ябахые харагшаб. Буряад зоноймнай уг заяанай байдал ардаг хүлэг hүлдэтэй байдаг гээшэ ааб даа. Тэрэниие хаража, hонирхожо байхада ямар гоёб, ямар hайхан бэ!

Үнэндөө хада, Исэнгын совхозой адуушад hайн hайхан үүсхэл гаргаад байна. Энээниинь адуушан бүхэн үргэнөөр дэмжэхэ байха гэжэ hананаб. Исэнгын совхозойхид хүршэлжэ байдаг Баунтын аймагай адуушадые мүрысөөндэ уряа, Хориин аймагай «Первомайский» болон Чисаанын совхозой адуушадта хандалга гаргаа. Газетэдэ гараhан исэнгынхидэй дүй дүршэлые уншаад, абаhан уялгатайнь танилсаад байхадаа, тэдэнэй мүрысөөндэ уриhан ажахынуудайнь адуушадай юу хөөрэхэ, ямар харюу үгэхэ байhаниинь «Буряад үнэн» газетын хуудаhанда хараhайб гэжэ бодожо байнаб.

Ц. ТОКТОХОЕВ.

Хори тосхон.

МОСКВАГАЙ БААТАР ГАБЬЯА—ЭХЭ ОРОНОЙ БААТАР ГАБЬЯА

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

довани Москва хотые эзэлэн абалга түйлай ехэ удха шанартай гэжэ һэн. Тиин манай сэрэгшэд хаа хаанагүй—Киев гү, али Смоленск шадар, Ленинград гү, али Крымдэ—тулалдахадаа, Москва тухай һанадаг, Москвае хамгаалжа байһан юм.

Хоёр һара үргэлжэлһэн Смоленскын тулалдаанда вермахтын «Центр» гэжэ бүлэг арминууд хэдэн арбаад мянган хүнүүдээ алуулһан байгаа. Москвае ябуул дундаа абаха гэһэн дайсанай түсэб бута һүрөө. Тиигэжэ түб хотоёо хамгаалхын тула шухала хэрэгтэй бэлэдхэлтын үнэтэй сэнтэй саг манда гаража үгөө һэн. Мүнөөдэр Москва шадар түйлагдаһан илалтын 25 жэлэй ойе һайндэрлэжэ байхадаа, бидэнэр Смоленскын тулалдаанай баатарнуудта баяр хүргэн дурданабди, үндэр шагналда—Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай нэгэдэхи шатын ордендо хүртэһэн Смоленскын ажалшадые халуунаар амаршалнабди.

Гитлерэй армиин томо хүсэнүүдые тогтоожо байһан Ленинградай түлөө тулалдаанда шалгарһан баатарнуудта гүн сэдьхэлэй хайра хүндые бидэнэр хүргэнэбди гээд Н. Г. Егорычев үгөө үргэлжэлүүлнэ. Нева мүрэн дээрэхи агуу ехэ городые хамгаалхадаа, тэдэнэр мүн Москвае хамгаалһан юм. Үндэр ехэ шагналтайнь—Ленинэй орден абаһантайнь дашарамдуулан бидэнэр ленинградайхидые бүхы зүрхэнһөө баярлан амаршалнабди.

Москвае эзэлэн абаха түсэб «Тайфун» гэжэ һүртэ муухай нэрэ абаһан байгаа. Совет сэрэгүүдые Вязьма ба Брянск районуудта хүреэлээд, бута сохижо, тиигээд түб хотыемнай хойноһоонь, зүүн тээһээнь хүреэлжэ эзэлхэ гэжэ дайсан һэдээ һэн.

Вермахтын дивизинүүд Тула шадар илангаяа хатуу эсэргүүсэлтые үзөө. Тулын алдар суута гараһан буу зэбсэг хэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ буу зэбсэг хэжэ шадаха байһанһаа гадна, мүн тэрэ зэбсэгээрээ дайсание сохижо шадаха байһанаа харуулаа. Тэдэнэй баатар габьяа хэзээдэшье мартагдахагүй. Москвагайхид мүнөөдэр өөһэдынгөө дайшалхы нүхэдүүдые, буу зэбсэгэй талаар өөһэдынгөө аха дүүнэрые — алдарта Тулын ажалшадые—үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, үндэр шагнал—Ленинэй орден абаһантайнь дашарамдуулан, халуунаар амаршална.

Гитлерэй сэрэгүүд Москвагай хойто зүгтэ сохилто хэһэн юм. Октябриин 14-дэ тэдэнэр Калинин город эзэлһэн байгаа. Тиигэбэшье, Калининай район шадар үсэд шанга тэмсэл үргэлжэлһөөр һэн. Калининска фронтын частьнууд дайсанай томо хүсэнүүдые барижа зогсоогоо. Калининска областьдо партизануудай хүдэлөөн дэлгэржэ, олон зуун баатарнуудые дэбжээн гаргаа. Бидэнэр мүнөөдэр Калининска областиин ажалшадые үндэр шагнал—Ленинэй орден абаһантайнь дашарамдуулан үнэн зүрхэнһөө амаршалнабди.

Дайсан илалта түйлаха тухайгаа һэжэглээгүй. Улаан талмай дээрэ Гитлерэй сэрэгэйхидэй болохо парадай гүрим нарин нягтаар бодотдоо, бэлдэгдээ һэн. Солдадуудта парадай формо үгтэһэн байшоо. Теэд бидэнэр мэдэнэбди: ноябриин 7-до Улаан талмай дээгүүр сэрэгшэд — манай совет сэрэгшэд алхалан гараа. Тэрэ хадаа түүхэдэ жэшээлэшэгүй парад болоо бэлэй. Городһоо оройдоол 40 километрэй газарта дайсан байгаа, харин Улаан талмай дээгүүр агуу ехэ Ленинэй Мавзолей тээшэ хараһан Москвагай хоёрдохи коммунис дивизиин, Дзержинскиин нэрэмжэтэ дивизиин полкнууд, Москвагай зэбсэгжэһэн хүдэлмэришэдэй отрядууд, хюдалгын батальонууд алхалан гараа, мүн танкнууд, артиллери, «катюшанууд» үнгэрөө һэн. Улаан талмай дээрэһээ сэхэ, түрэл Москвада дайсание оруулхагүй гэһэн тангариг үгөөд, сэрэгшэд фронт, ушэн ядажа байһан зэрлиг, түримхэйшүүлдэ эсэргүү дайнда мордожо байгаа.

Дайнай түрүүшын үдэрһөө эхилэн, дайсанда эсэргүү шэн габьяата тэмсэлдэ түб хотын бүхы хүсэнүүдые элсүүлхэ дайшалхы штабынь Москвагай партийна организаци болоһон юм. Дайнай гансахан таба һарын туршада 100 мянганһаа олон коммунистнууд, тэрэ тоодо түб хотын ба областиин партийна эдэбхитэдэй эхэнхи хубинь фронт ошоо һэн. Коммунистнуудтай сүг хамта тэмсэлэй эгээн хүндэ хүшэр, шиидхэхы үүлэстогуудта комсомолшууд байлсаа бэлэй. 1941 оной намар Москвагай 260 мянган комсомолшууд дайлалдажа байһан армиин зэргэдэ ороо. Москвагайхидтай зэм зэмээ түшэлсэн, Москва шадархи городууд болон хүдөө тосхонуудай ажалшад тулалдаа. Московско областиин газар дээрэ, дайсанай ара талада партизануудай 41 отряд тэмсэжэ байгаа.

Москвагай болон областиин олон зуун мянган ажалшад, гол түлэб эхэнэрнүүд болон залуушуул, хамгаалалгын бэхэлэлтэнүүдые бодхоолгодо хабаадажа, дайсанда эсэргүүсэхээр түрэл городоо бэлэдхэа.

Оронойнгоо зүүн районуудта түб хотын томо предприятинуудые шадаал һаа түргөөр зөөжэ абаашаха хэрэг 1941 оной намар Москвагай коммунистнуудай хойшолуулашагүй зорилго болоһон байгаа. А. Н. Косыгинай правительстводо элидхэһэнэй ёһоор, ноябриин эсэс багаар зүүн тээшэнь 210 мянган хүдэлмэришэд болон албa хаагшад зуу мянганһаа олон түхеэрэлгэ, ехэ тоонхой түүхэй эд ба материалнууд зөөгдөһөн байгаа. Москвагай заводууд Сибириин, Ураалай, Поволжиин, Дунда Азиин республиканууудай городуудта абаашагдаһан бэлэй. Свердловск, Челябинск, Куйбышев, Новосибирск. Ташкент болон бусад городуудай ажалшадай зүгһөө москвагайхидые халуунаар, аха дүү ёһоор угтаһыень, нютагай партийна, советскэ органуудай зүгһөө зөөжэ ерэһэн коллективүүдтэ тон ехэ туһаламжа хүргэһыень мүнөөдэр халуун баяр хүргэн бидэнэр һананабди гээд Н. Г. Егорычев мэдүүлбэ. Энэ хадаа манай ороной арадуудай хоорондохи аха дүүгэй хани барисаанай үшөө нэгэ эли тодо гэршэ мүн болоно.

Энэ зөөлгэһөө боложо, Москвагай промышленностиин материально-техническэ баазын эрид хорооһон һаань, сэрэгэй шухала хэрэгтэй продукцинуудые гаргалга үргэлжэлһөөр байгаа. Хоёр мянган предприяти фронтын эрилтэнүүдые хангажа байгаа. Дайнай жэлнүүдэй үедэ москвагайхид 16 мянган самолёт, 72 мянган миномёт, 3,5 миллион автомат, 4 мянган реактивна установко, олон арбаад миллион снаряд, минэ болон бомбонуудые фронтдо үгөө. Мүн хүдөө ажахын ажалшадшье баатар ёһоор хүдэлөө. Москва шадарай колхоз болон совхозууд 1941 оной намар 4,5 миллион пүүд таряа, 3,5 шахуу миллион центнер хартаабха, миллионһоо олон центнер овощ Москвада, фронтдо үгөө һэн.

Сэрэгэй шэрүүн шанга туршалгануудай үедэ манай бүхы орон, манай бүхы арад өөрынгөө түб хотые хамгаалһан юм гэжэ москвагайхид ходоодоо һанажа ябаха гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ.

Совет сэрэгшэд гитлеровецүүдэй добтолтонуудта үдэр һүнигүй сохилто үгэжэ байгаа. Тэдэ үдэрнүүдтэ гаргаһан баатаршалгын жэшээнүүд тоо томшогүй. 28 гвардеецүүд-панфиловецуудай гаргаһан баатаршалга тухай мэдэхэгүй хүн үгы. Манай баярай энэ суглаан дээрэ хоёр панфиловецууд, ульгэр домогто ороһон хорин наймашуулай хоёрынь: Советскэ Союзай Герой Григорий Мелентьевич Шемякин, Илларион Романович Васильев гэгшэд байлсана гээд Н. Г. Егорычев хэлэнэ.

Москва шадарай тулалдаанда шалгарһан сэрэгшэдэй, военачальнигуудай, летчик Виктор Талалихинай, танкист Дмитрий Лавриненкын, партизанууд Саша Чекалин, Лиза Чайкина, Зоя Космодемьянская болон бусад олоной нэрэнүүдые элидхэлшэ саашань дурдана.

1941 оной декабриин 6-да томо буунуудай нэерэн, совет авиациин бомбодолго Улаан армиин хүсэ ехэтэ добтолго эхилһэн тухай мэдээсээ һэн. Фашис зэрлиг түримхэйшүүл түйлай ехэ гээлтэ хоролтодо ороошье һаа, ухэлөө мэдэһэн тула шунахайгаар тулалдана. Добтолгын тулалдаануудые хэхэдээ, совет сэрэгшэдэй гаргаһан эрэлхэг зориг, эршэ хүсэн барагдашагүй бэлэй. Фашис бүхэлэлтын нүхые өөрынгөө бэеэр хааһан Александр Матросовой мүнхэ габьяа бүгэдэндэ мэдээжэ. 1941 оной декабрьда Москва шадар сержант Вячеслав Васильковский, рядовой Яков Падерин, младшэ лейтенант Николай Шевляков мүн лэ тиимэ габьяа гаргаа һэн гэжэ мүнөө эли болонхой. Клин шадар Николай Гастеллын гаргаһан габьяае лётчик лейтенант Венедикт Ковалев дахинаа дабтаһан юм.

Түб хотын түлөө тэмсэһэн полководецууд болон военачальнигуудай алдарта дайшалхы габьяануудые, тэдэнэй нэрэнүүдые баяр хүргэн Н. Г. Егорычев тэмдэглээ.

Москва шадар болоһон тулалдаанай үрэ сэрэгэй-политическэ түйлай ехэ аша туһатай байгаа. Мүүгаар эхилһэн сэрэгэй ушар хэрэгүүдэй хүгжэлтэ иимэ эрид хубилалтада ороһон, мүн сэрэгэй томо хаһэ хэһэн урагшагүйдэлтын һүүлээр иимэ элитэ ехэ илалта түйлаһан ондоо жэшээе түүхэ мэдэхэгүй.

Дайнай жэлнүүдэй урда тээ парти, правительство империализмтай зэбсэгтэ тулалдаануудай заатагүй болохо байһые ойлгожо, оронойнгоо сэрэгэй-экономическа һүр хүсые ехэ болгохо ябадалые гол, шиидхэхы зорилгонуудай нэгэн гэжэ харалаг һэн. Тиин 1941 он болотор манай арад бага бэшэ юумэ хээ бэлэй. Тиигэбэшье империалис оронуудай бэе бэедээ эсэргүүсэн, хоёр бүлэглэл болон таһараад байгаашье һаань, фашис Германитай хэжэ ороһон тэмсэлдээ бидэнэр Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай түрүүшын үедэ хүсэнүүдэйнгээ тэнсүүреэр бага һэмди.

Америкын Холбоото Штадуудай, мүн бусад империалис гүрэнүүдэй баян дэлгэр туһаламжада түшэглэн, Гитлерэй Германи дэлхэйн хоёрдохи дайнай эхиндэ хүсэ ехэтэй арми байгуулаад, сэрэгэй түйлай ехэ бэлэдхэл хээ һэн. Европын промышленна талаараа хүгжэнги оронуудые эзэлхэдэнь, тэрэнэй хүсэ шадалынь бүри ехэ болоо һэн.

Имагтал энэ ушар нэн түрүүн дайнай түрүүшын үедэ манай хүшэр хүндэ байдалда ороһоной шалтагаан болоһон юм. Тиихэдэ Гитлерэй Германиин үгэдөө урбан добтолго хахын урда тээхэнэ сэрэгэй-политическэ оршон байдалые сэгнэхэдээ хэһэн горитойхон алдуу эндүүнүүд байдалые бүри орёо болгоһоншье байгаа. Энэ ушарые хараадаа абабал, Москва шадар совет арадай түйлаһан илалтын агууехэ удха шанарынь илангаяа ойлгосотой болоно.

Москва шадар түйлагдаһан илалта юрэ бусын үзэгдэл бэшэ, ушартаа тохёолдоһон юумэн бэшэ гэжэ Н. Г. Егорычев мэдүүлбэ. Капиталис гүрэнүүдэй олон тоото политическэ ажал ябуулагшад, сэрэгэй мэргэжэлтэд эгээл тиимэ ойлгуулхые һэдээ, мүнөөшье һэдэнэ. Энэ илалтые эгээ ушарһан гэжэ һанана, совет арадай эб нэгэдэл, совет нийтын, гүрэнэй байгуулалтын хүсэ шадал, манай хүнүүдэй Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшэдэй асари ехэ эрэлхэг зориг баатаршалга мүн болоно.

Москва шадар болоһон тулалдаанда Улаан Армиин, бүхы совет арадай тэмсэлые зоригжуулагша, эмхидхэгшэ Коммунис парти мүн байгаа. Тэрэ хадаа тэрэ үеын хүшэр хүндэ сагта ороной бүхы хүсэлые ашуулжа, эсэргүү түримхэйшүүлэй дайсанда эсэргүү эрид шуун тэмсэлдэ манай бүхы арадые бодхооһон шадаа һэн.

Москва шадар түйлагдаһан илалта уласхоорондын ехэ удха шанартай байгаа бэлэй. Европые шүһаар зуурһан фашис түримхэйшүүлдэ ухаалэ сохилто үгэжэ шадаха ганса хүсэн—СССР, тэрэнэй арми мүн гэжэ энэ илалта харуулаа һэн. Москва шадар Улаан Армиин түйлаһан илалта дайн сэрэгэй болжо байһан бусад газарта оршон байдалай горитойхоноор хубилхада туһалаа, тусхайлбал, Дундада далай дээрэ, мүн Африкада боложо байһан сэрэгэй үйлэ хэрэгүүдтэ Англиин байдалые хүнгэдхэһэн байгаа.

Манай арад, Коммунис парти, Советскэ правительство Москвагай шэн габьяае үндэрөөр сэгнээ гэжэ Н. Г. Егорычев үгөө үргэлжэлүүлнэ. Совет ороной түб хотые хамгаалһан бүхы хүнүүдтэ бидэнэр мүнөөдэр гүнзэгы ехэ баярай, нэрэ хүндын үгэнүүдээр ханданабди. Тэдэнэй агууехэ шэн габьяае Эхэ оромнай, Москва һанажа, нангинаар дурлан байна. Москва шадар болоһон тулалдаанай 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан халуун амаршалга хүргэһэнэйнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Советдэ москвагайхид халуун баяр хүргэнэ.

Москва шадар немец-фашис сэрэгүүдые бута сохиһонһоо хойшо 25 жэлэй ойе гайхамшагта үе сагта бидэнэр тэмдэглэжэ байнабди. Дэлхэй дээрэ түрүүшын социализмын орон өөрынгөө оршон байһан табидахи ойн жэлдэ оробо. Москвагай, мүн Москва шадарай ажалшад коммунизм байгуулгада ёһото хубитаяа оруулжа байна. Түб хотын ба областиин промышленность дайнай урдахи хэмжээе таба дахин үлүүлээ. Манай агууехэ ороной түб хото жэл бүри хүгжэн мандана, һайжарна, һонирхолтой, түгэс ажабайдалтай юм. Тэрэ хадаа газар дэлхэй дээрэхи эгээн түрүү юумые суранзан шэнгеэр бэедээ татажа, суглуулжа байдаг. Москвагай үгэ бүмбэрсэг дэлхэй дээгүүр зэдэлжэ, газар дэлхэй дээрэ 96 найрамдал, Ажал, Эрхэ сүлөө, Тэгшэ эрхэ, бүхы арадуудай Аха дүүгэй нэгэдэл болон Жаргал баталһан манидуулхые уряална.

Эдэ гайхамшагта үдэрнүүдтэ Москвагай болон областиин ажалшад Москва шадар түйлагдаһан түүхэтэ илалтын 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баяр ёһололой суглаанууд дээрэ совет арадай гайхамшагта революционно, ажалай болон дайшалхы ёһо заншалые нангинаар хамгаалха ба арьбадхаха, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм ухаагаа, эршэ хүсэеэ зорюулха гэжэ тангаригаа үгөө. Үнгэрһэн үеын баатаршалгануудаа дурдаха зуураа, совет арад алдарта мүнөөдэрэйхеэ зохёон бодхооно, агууехэ ерээдүй тухай ухаалан бодоно.

Герой-городуудай: Ленинградай, Киевэй, Волгоградай, Севастополиин, Одессын, баатар-хэрэм Брестын ажалшадай түлөөлэгшэд амаршалгын үгэнүүдые хэлэбэ.

Московско сэрэгэй округой сэрэгүүдэй командалагшын нэгэдэхи орлогшо, танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант Е. Ф. Ивановский түүхэтэ ойгоор дашарамдуулан, Москвагай ба Москва шадар алдарта ажалшадые, ниислэл хотые хамгаалагшадай бүхы хүнүүдые үнэн зүрхэнһөө амаршалба. Московско гарнизоной сэрэгшэдэй үмэнэһөө армиин дайшалхы амаршалга дамжуулаа.

Москвае хамгаалагшадай баатар габьяа хэтын хэтэдэ залирахагүй. Эдэнэй жэшээгээр, арадай ба армиин гайхамшаг ёһо заншалнуудаар алдар солын үри залгамжалагша залуу хүнүүдые Эхэ ороноо, сэрэгэй уялгаа заха хизааргүй үнэн зүрхэнһөө хүмүүжүүлнэбди. Һүүлэй 41 ондо ниислэлэй хотоо хамгаалһан хүбүүд мүнөө урдын солото сэрэгшэдтэй хамта жагсаалда байна. Эдэнэр эсэгэ, эхэнүүдэйнгээ, аханарайнгаа хэрэгые хүнүүд болонхой. Эдэнэр баатаршалгын ёһо заншалые арюун нангин хэрэг, фронтовигуудай барижа ябаад тушаагдаһан нангин хэрэг гэжэ тоолоно. Совет сэрэгшэд партиин XXIII съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ, түгэлдэр хүсэтэй техникэ оролдосотой нэтэрүүгээр шудална, журам заршам бэхижүүлнэ, дайшалхы бэлэдхэлээ дээшэлүүлнэ, Совет гүрэнэй, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй 50 жэлэй ойе эрхим һайнаар угтахын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа байна гэжэ генерал мэдүүлбэ.

Москва ерэһэн Минскын, Смоленскын, Тулын, Калининай, Ростов-на-Дону хотын, Новороссийскын, Тихвинэй, Новосибирскын, Свердловскын ажалшадай делегацинуудай зүгһөө баярай суглаанай нэрэ дээрэ амаршалганууд абтаба. Тэрэшэлэн манай ороной союзна республиканууд, областьнууд болон городуудай ажалшадһаа, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флотой сэрэгшэдһээ олон тоото амаршалганууд абтаа гэжэ суглаанай түрүүлэгшэ мэдээсэбэ.

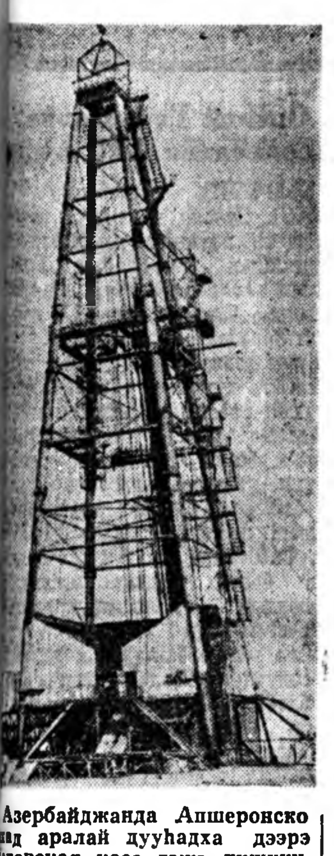
Баярай суглаанда хабаадагшад Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Советдэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые ехэ баяртайгаар баталан абаа.

«Илалтамнай тон үнэтэйгөөр түйлагдаа һэн,—гэжэ бэшэг дотор хэлэгдэнэ. — Хэдэн миллион манай хүнүүд Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ, наһа бараһан байна. Эдэнэй баатар габьяа мүнхэ. Эдэнэр дэлхэй дээрэ ажабайдалай мандалхын тула ами наһаа үгөө. Ажабайдал совет хүнүүдэй гайхамшаг хэрэгүүд дотор илан мандана.

Москвагайхид парти болон арадайнгаа революционно, ажалай ба дайшалхы гайхамшаг ёһо заншалнуудые нарин нангинаар сахиха, арьбадхаха гэжэ КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые болзото дээрэнь бэелүүлхын тула хүсэ шадалаа гамнахагүй, Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойе эрхимээр угтаха байна гэжэ мүнөөдэр, Москва шадар түүхэтэ илалтын түйлагдаһаар 25 жэлэй ойе һайндэрлэн тэмдэглэжэ байһан үдэр, баатар-хото Москвагай, гурба дахин Ленинэй ордендо хүртэһэн Московско областиин ажалшадай үмэнэһөө Коммунис партиин Центральна Комитедые, Советскэ правительствые найдуулнабди».

Угаа ехэ зал соо һууһан олон мянган зон дахинаа хүхинэн болобо. Дайшалхы ба ажалай алдар солоор суурхаһан тугууд тээшэ зургаа мянган хүн шэртэн харабад. Советскэ Союзай гимнын жабхаланта аялганууд совет арадай агууехэ баатаршалгын 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан энэ баяр ёһололой түгэсхэл болобо.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
Б. ЛУКЬЯНОВ,
А. МЕДВЕДЕВ,
С. ФРОЛКИН.
(ТАСС-ай корр.).

Азербайджанда Апшеронскын аралай дууһадха дээрэ ...ховская коса гэжэ хушуун ...хүсэтэ оньһо түхеэрэлгэ хүлжэ байдаг. Энэ хадаа нефть ...хын тулада долоон километр ...эгы скважина үрэмдэн малтаа зэргэтэй юм. Азербайджа... үрэмдэгшэд скважиные ...00 метр хүрэтэр гүнзэгылээд, хүдэлмэреэ амжалтайгаар үргэлжэлүүлжэ байна.

АПН-эй фото.

ЭМШЭЛЭГШЭДТЭ—ҮНДЭР ШАГНАЛ

Совет арадай элүүрые хамгаалгада, медицинскэ эрдэм ба медицинскэ промышленность хүгжөөлтэдэ ехэ табьяатай байһанайнь түлөө СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1966 оной декабриин 2-ой Указаар СССР-эй элүүрые хамгаалгын, медицинскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй орден болон медальнуудаар шагнагдаба.

Тэрэ тоодо Буряадай АССР-һээ:

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР:

Яжинов Павел Тихоновичые—...ушханай хаяада аргалдаг республиканска диспансерэй врач.

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР:

Андреева Ольга Балмаевнае—республиканска больницын медицинскэ сестра.

Атутова Ульяна Радионовнае—Улаан-Үдэ городой, инфекционно больницын отделениие даагша.

Власенко Никифор Григорьевичые—Баунтын аймагай Россошинска участково больницые даагша.

Волкова Елена Ивановнае—Баргажанай районно больницын врач.

Осорова Татьяна Ильиничнае—Хориин аймагай Хэжэнгын больницын врач.

Пирогова Зоя Петровнае—Зэдын аймагай Петропавловкын больницын главна врач.

Хмелева Вера Ивановнае—республиканска кожновенерологическа диспансерэй врач.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР:

Гранау-Ривина Нина Корнилевнае—Улаан-Үдэ городой № 4 больницын отделениие даагша.

Желаева Александра Николаевнае — «Аршан» курортын врач.

Каширихина Галина Александровнае—Улаан-Үдэ городой № 3 больницын врач.

Кутузова Раиса Ивановнае — Мухар-Шэбэрэй районно больницын врач.

Мадыева Любовь Данцарановнае—Буряадай АССР-эй элүүрые хамгаалгын министр.

Малых Матрена Васильевнае—Улаан-Үдэ городой № 2 аптекын хүдэлмэрилэгшэ.

Молчанова Любовь Николаевнае—Хяагтын аймагай Хяагтын ...агай участково больницын главна врач.

Муханова Матрена Хулумбаевнае — Улаан-Үдэ городой № 1 больницын врач.

Соколова Федосья Карповнае—Хойто-Байгалай аймагай районно больницын врач.

Толстых Иван Матвеевичые—Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай участково больницын фельдшер.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР:

Баженова Софья Григорьевнае—Кабанскын аймагай Бага-Хүдэрэй больницын врач.

Емельянова Александра Афанасьевнае—Түнхэнэй аймагай Жэлбайн больницын фельдшер.

Коряковева Клавдия Михайловнае — республиканска санэпидстанциин врач.

Леденев Михаил Викторовичые—КПСС-эй обкомой инструктор.

Мархаев Григорий Андреяновичые—Дээдэ-Онгостойн уушханай хаяада аргалдаг санаториин врач.

Раднаева Цыпыл Эрдынеевнае—Баргажанай аймагай Гааргын участково больницые даагша.

Соловьева Александра Николаевнае—Прибайкалиин районно больницын акушерка.

Сындеева Мария Дубжировнае—Ахын аймагай Орлигой районно больницын врач.

Черепнева Екатерина Михайловнае—Улаан-Үдэ городой № 1 үхибүүдэй больницын санитарка.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР:

Банзаранцаева Цыренжап Санжицыреновнае—Хяагтын аймагай Субэгтын фельдшерскэ пунктые даагша.

Барлукова Евдокия Константиновнае — Захааминай аймагай Баян Голой участково больницын акушерка.

Бохина Ольга Александровнае—Загарайн районно больницын врач.

Ермошкина Анна Антоновнае—Сэлэнгын аймагай Загастайн участково больницын врач.

Захмылова Прасковья Дмитриевнае—Улаан-Үдэ городой № 1 больницын врач.

Киршина Анна Андреевнае—Захааминай районно больницын врач.

Кузьменко Дора Трофимовнае—Улаан-Үдын аймагай Тарбагатайн районно больницын врач.

Мартынова Нина Федоровнае—Кабанскын аймагай Каменска больницын медицинскэ сестра.

Матренина Нина Владимировнае—Улаан-Үдэ городой № 4 поликлиникын врач.

МОСКВА. Москва шадар немец-фашис сэрэгүүдэй һамна бута сохигдоһоор 25 жэл гүйсэһэндэ зорюулагдаһан уран һайханай выставкэ Түбэй выставкын зал соо декабриин 5-да нээгдэһэн юм. Зураг дээрэ: «Дайсан тогтоогдоо» гэжэ Ф. П. Усыпенкын зураһан зураг.

ТАСС-ай фотохронико.

ХАНИ НҮХЭСЭЛЭЙ МҮНДЭЛҺЭН ГАЗАР

...25 жэлэй саана болоһон ушар. Түмэр замай Сарапул станцида (Удмурти) фронт шадарһаа ерэһэн поезд тогтобо. Дайнай түрүүшын үдэр совет командованиин захиралтаар Друскеники гэдэг курортно хотоһоо 1300 поляк, белорус, литовец, ород хүүгэдые тэрэ поезд асараа.

Удмуртиин хүн зон тэдэ үхибүүдые сэдьхэл хүдэлгэмэ урин дулаанаар угтажа, анхарал оролдолгоор хүреэлээ һэн. Каракулино, Дебесы тосхонуудтахи эгээн эрхим байшангууд үхибүүдтэ үгтөө бэлэй. Дайнай үеын бэрхэтэй сагай байгаашье һаа, үхибүүд хамаг хэрэгтэй юумээр хангагдаа һэн. Тэдэнэр нютагай дунда һургуулинуудта һураһан, хүүгэдэй байшангуудта, һү, мяха, огородой эдеэ, зүтын тоһо үгэдэг хамһабариин ажахынуудта ажалладаг бэлэй.

Дунда һургуули дүүргэһэн олон үхибүүд Москва, Свердловск, Казань, Харьков хотонуудай институт, техникумүүдтэ һурахаяа ошодог байһан.

Хүнүүдэй хүлеэһэн Илалтын үдэр хүрэжэ ерээ. Үхибүүд захагүй ехээр баярлаба. Каракулинодахи хүүгэдэй байшанда хүмүүжэһэн поляк хүүгэд 1945 оной майн эсэстэ эхэ оронтоо, Польшодоо эльгээгдээ һэн. Хүүгэдэй байшангай директор Самуил Певзнер тэдэниие түрэһэн нютагтань абаашажа үгөө.

— Белостогой ажалшад бидэниие баяр баясхалантайгаар угтаа һэн,—гэжэ Самуил Певзнер дурдан хөөрэдэг.—Зарим түрэлхид үхибүүдэйнгээ амиды, үгыеньшье мэдэхэгүй байгаа бшуу. Тэрэ саанаа поляк хүүгэд үгы хэгдээ гэһэн харата муухай һураг фашистнууд тарааһан юм. Үхибүүдэй Белосток ерэһэнтэй дашарамдуулан, поляк-совет хани барисаанай бүлгэмэй отделени тэндэ эмхидхэгдээ.

Хэды хоноод байхада, Белосток ерэһэн бүлэг үхибүүд хүүгэдэй байшангай директортэй хамта самолёдоор Варшава ошобо. Директорынь Польшын правительствын гэшүүдтэй уулзаһан. «Габьяагай түлөө» Польшын мүнгэн Хэрээһэн орденд хүртэһэн.

...Он жэлнүүд ошобо. Хүүгэдэй байшанда хүмүүжэжэ хүн боложод орон соогуураа тараба. Тэдэнэй хуби заяан ондо ондоогоор зохироо, гэбэшье Удмуртида байһан саг үе тэдэниие бултыень түрэл болгодог.

Хүмүүжэжэ гараһан байшангуудайнгаа 25 жэлэй ойе тэмдэглэхээ 100 гаран хүн Кама мүрэнэй эрьецэхи Каракулино тосхондо суглараа. Зариманиинь һамта, үхибүүдээрээ ерээ һэн. Бэе бэедээ хөөрэхэ, бага балшар наһаяа һанан дурдан хөөрэлдэхэ юумэн яашахаб даа.

Галина Хотеева Минскдэ багшална. Мүн энэ хотоһоо Эльвина Блинова ерэбэ. Тэрэ дээдэ һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат болоод, мүнөө университедтэ багшална. Харин Геннадий Кузнецов зоотехник болонхой, нютагай «Кама» колхоздо ажалладаг. Татьяна Изакович медицинскэ институт дүүргээд, Ижевск хотодо үниханэй хүдэлмэрилнэ. Евгений Урбан—Сарапул хотын Орджоникидзын нэрэмжэтэ радиозаводто ажалладаг.

Хүүгэдэй байшангай хүмүүжүүлһэн үхибүүд арадай Польшодоошье ажабайдалай һаруул һайхан харгыда ороошхой. Ричард Бакст Москвагай консерваториие амжалтатайгаар дүүргээд, Шопенэй шангай лауреат, профессор болонхой. Генрика Липкес Москвагай университедэй дэргэдэхи аспирантура дүүргээ. Мүнөө хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат, дипломатическа хүдэлмэри хэнэ. Тедеуш Незинский — Гданьск хотын түрүү инженернүүдэй нэгэн.

Каракулино ерэжэ шадаагүйшүүл телеграмма, бэшэгүүдые эльгээгээ. Польшын Арадай Республикын Москвадахи посольствын атташе Генрика Липкес: «Маниие хүмүүжүүлһэн хүүгэдэй байшангые 25 жэлэйнь ойгоор амаршалнӑб. Дайнай хатуу жэлнүүдтэ эсэгэ мэтээр энхэрһэнэйтнай түлөө баяр хүргэнэб» гэжэ амаршалаа.

Дмитрий КАЗАНЦЕВ.
(АПН).

Москва шадар Наро-Фоминска шэглэлдэ агууехэ илалтын түйлагдаһаар 25 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Киевскэ тосо харгыгаар Москваһаа 75 километртэ дайшалхы алдар солын памятник нээгдээ. Дайшалхы алдар солын памятник —152 миллиметрэй гаубица табсан дээрэ тодхогдоһон байна. Москвагай түлөө байлдаануудай үедэ, ниислэл тээшэ дүтэлһэн орожо ябаһан гитлеровецүүдые энэ буу хюдэжа һүрдүүлһэн байгаа бшуу. Зураг дээрэ: дайшалхы алдар солын памятник —152 миллиметрэй гаубица.

ТАСС-ай фотохронико.

Дайнда ябагшадта пенсионер хүгшэн бэлэг бэлдэжэ байна.
(А. Шайхетын фото). (ТАСС-ай фотохронико).

ЯРУУНЫН АЙМАГТА

Агууехэ эрдэмтэдэ зорюулжа...

Нарһатын дунда һургуулиин 10-дахи «б» классай һурагшад, химиин кружогой эдэбхитэй гэшүүд, багша Надежда Гомбатовна Жамагановагай ударидалга доро аймагай пионернүүдэй ордон соо ородой агууехэ эрдэмтэ—химик Дмитрий Иванович Менделеевтэ зорюулагдаһан һонирхолтой үдэшэ үнгэргэбэ.

Д. И. Менделеевэй ажабайдал болон ажал ябуулга тушаа Валя Белобородова элидхэл хээ. Удаань һурагшад Туезова, Казанова, Байбородин, Жалсанов, Бахлаева, Минеева гэгшэд композитор Бородинтой, уран зураашад Репинтэй, Крамскойтой, эрдэмтэд Сеченовтой, Бодкинтой Д. И. Менделеевэй хани харилсаатай байһан тухай суглаарагшадта һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Гадна химическэ элементнүүд дээрэ хэгдэһэн туршалганууд илангаа аха классуудай һурагшадые ехэтэ һонирхуулһан байна.

Химиин темэдэ зорюулагдаһан элдэб янзын наада зугаанууд энэ һонирхолтой үдэшые түгэсхөө.

Хүндэтэй наймаашан

Николай Степанович Сазонов 10 жэлэй турша соо Нарһатын рыбкоопой нүүдэл наймаае эрхилжэ байна. Тэрэ холын гүүртэ, отарануудай малшад, хонишодые таһалгаряагүй эд бараагаар хангажа хүндэтэй болонхой. Үнгэрһэн 11 һарынгаа эд бараанай эрьесые нүхэр Сазонов болзорһоонь холо урид дүүргээ һэн. Мүнөө үедэ тэрэ декабриингаа түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхээр эрмэлзэнхэй.

Гадна нүхэр Сазонов Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгынгаа ёһоор ерэхэ жэлэйнгээ түсэбые 1967 оной ноябриин 7-до сүм дүүргээд байха байна.

Шанартай байдаг

Нарһатын совхоз ажаһуудалай болон нийтын, культурна гэр барилганууды үргэн далайсатайгаар ябуулжа байна. Тэдэ барилгануудтань шухала хэрэгтэй үүдэ, сонхо болон рамануудые бүтээдэг мастерскойн шарин дарханууд Виктор Петров, Олег Колбин, Дмитрий Минеев болоно.

— Манай урдаа хараха дархашуулнай һара бүриингөө даалгабаринуудые жэншэдгүйгөөр дүүргэжэ байдаг юм. Хэһэн ажалайнь шанарта гомдохо юумэн одоо үгы, —гэжэ совхозой директорэй орлогшо Т. Цыдыпов омогорхонгёор хэлэнэ.

Баян губшалга

Николай Орловой хүтэлбэрилдэг Яруунын загаһанай заводой губшууршадай бригада һаяхан Ехэ Яруунын нуур дээрэ нэгэ губшахадаа 210 центнер загаһа бариба. Иимэ баян губшалга Яруунын нуурнуудта үнинэй үзэгдөөгүй ушар юм.

В. БАЙБОРОДИН.

* * *

Ехэ туһа хээ

Улаан-Үдын индустриальна педагогическа техникумэй бүлэг һурагшад эндэ барилгын талаар һуралсалайнгаа практика гаража байнхай. Тэдэнэр өөһэдынгөө багша Василий Павличенкын ударидалга доро 15 хоногой хугасаа соо үхэрэй фермын, һаалишадай байрын 5 гэртэ заһабари хэжэ, дулаалһан байна.

Түрүү зэргэдэ

Надежда Жамбалдоржиева һаалишанаар ажаллаһаар һаянай юм. Гэбэшье энэ нүхэр оролдосото ажалаараа колхозойнгоо залуу һаалишадай дунда эрхимлэнхэй. Тэрэ һүүлшын һарада һаамхай үнеэн бүриһөө 137 литр һү һаагаад байна.

Ш. ЧИМИТДОРЖИЕВ.

Эгэтын Адаг.

ЭНЭЭНИИЕ ДУУЛАА ҺЭН ГҮТ?

Зоопаркда ан хаадаг хаамаг бүхэн дээрэнь тэрэ ангай хаана түрэһэн тухай богонихон тайлбари байдаг. Европын олохон городуудтахи үзэсхэлэндэ хаалтатай байдаг арсалануудай хаамаг дээрэ «...Москвада, Ленинградта, Киевтэ, Ригэдэ, Казаньда түрэһэн» гэжэ бэшэгдэхэ ёһотой байгаа.

Арсалан—нарата халуун Африкада хэр угһаа хойшо байрлаһан амитан. Гэбэшье тэрэ амитан тэндэхи томохон заповедникүүдһээ бэшэндэ дууһан шахуу үгы хэгдэшэнхэй.

Африканска арсаланай «хоёрдохёо түрэһэн нютагынь» Советскэ Союз болоо. Манай зоопаркын хүдэлмэрилэгшэд арсаланай олоор үдэхэ,тэрэнэй гүлгэдэй һайнаар түлжэжэ, томо ан болохо эрхэ байдал тэдэндэ олгоо. Советскэ Союзда үсхэбэрилэгдэһэн арсалан Африкада зоргоороо ябажа үдэһэн анда орходоо жэшэгүй томо.

Оронойнай зоопаркнуудта, зоологическа нүүдэл выставкэнүүдтэ, циркнүүдтэ Советскэ Союзда түрэһэн арсалан олон. СССР хадаа африканска арсалан хари гүрэнүүдтэ эльгээдэг дэлхэйн томохон экспортернуудай нэгэн болохой.

(Календарьһаа абтаба).

ДҮРШЭЛ ЕХЭТЭЙ

Гүнзэгы үрэмдэлгын мастер, Ленинэй орденто Федор Петрович Паданин Үдэ-Витимэй геологическа экспедициин бүхы партинуудта хүндэтэйгөөр дурсагдадаг. Тэрэ хадаа түмэрэй руда бэдэрэлгын эндэхи Озерно партида табан жэлэй хугасаа соо ажаллажа байна. Байгша оной гурбадахи кварталай түсэбэй ёһоор, 800 метрэй орондо Федор Петровичой хүтэлбэрилдэг үрэмдэгшэдэй бригада1150 погонно метр гүнзэгы үрэмдэлгэ хэһэн байна. Гадна энээгээрээ ноябрь һарынгаа түсэб сүм дүүргээ.

Коммунист нүхэр Ф. П. Паданин баян дүй дүршэлөө залуу үрэмдэгшэдтэ дуратайгаар дамжуулжа, тэдэниие үндэр бүтээсэтэй ажалда үргэлжэ һургадаг заншалтай.

Манай корр.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: Москвагай баатаршалга — Эхэ ороной баатаршалга. Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо болоһон баярай суглаан. А. Н. Косыгин Францида; «Совет засагай 50 жэлэй ойдо» гэһэн гаршаг доро ажалай бэлэгүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: хүдөөгэй барилгада зорюулагдаһан нүхэр Федоровой статья; партийна хронико.

Гурбадахи хуудаһанда: Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо болоһон баярай суглаан. (Түгэсхэл). Хилын саанаһаа ТАСС-ай мэдээсэлнүүд; Республикын эмшэлэгшэдые орден болон медальнуудаар шагнаһан тухай.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: спортын һонин, соносхолнууд.

СҮҮД ДЭЭРЭ

ХҮСЭНДӨӨ ОРУУЛАГДАА

М. Ванщиков 40 наһа хүрэжэ, нилээд боргожоһон хүн. Хүл дээрээ гараһанһаа хойшо зургаа дахин сүүдлэгдэжэ, аяар 21 жэл соо сүлөөгөө хаһагдажа, зэмээ амасаһан байгаа. Теэд энэ хэһээлтэнь тэрээндэ ухаа оруулаагүй. Тэрэ сүлөөдэ табигдажа, Улаан-Үдэ ерээд байха зуураа, хара архи намнаад, һогтуу галзуугаар ажалай журам эбдэдэг байһан.

1966 оной майн 1-дэ амаараа гаратар архи уужархёод, Игорь Петренко гэгшые үмөөржэ, үһөө абахын түлөө К. Алексеевэй зүрхэ руу хутагаар хадхаад, алажархиһан байгаа.

Буряадай АССР-эй Верховно суүд Ванщиковые хуулиин дээдэ хэмжээ—толгойн сааза хэхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаһан байна. РСФСР-эй Верховно Сүүдэй уголовно хэрэгэй талаар сүүдэй коллеги республикын Верховно сүүдэй шиидхэбэриие хүсэндэнь үлөөгөө. Гэмтэнэй хэһэн зуршалга буруушаагдажа, сүүдэй шиидхэбэри хүсэндөө хүргэгдэбэ.

Н. БАЗАРОН,
Буряадай АССР-эй Верховно сүүдэй ахалагша консультант.

ХИЛЫН ГАДАНАҺАА

АЖАЛШАД ӨӨРЫНГӨӨ ЭРХЫЕ ХАМГААЛНА

ГРЕЦИ

АФИНА. Грециин 17.000 тоото бүхы мэргэжэлэй врачнууд болон фармацевтнууд 24 часай бүтэдэ ниитын забастовко соносхоо.

Элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһэнэй болон ажалай эрхэ байдалай асуудалнуудые гуримшуулдаг хуулиин проект баталалтые правительствын унжагайруулжа байһые забастовко хэгшэд буруушаана.

БАРУУН ГЕРМАНИ

БОНН. Ажалшадай социальна эрхэ болон түйлалтануудта эзэд баяшуулай добтолжо ороһые ФРГ-гэй тон томо профсоюзна организаци—немец профсоюзуудай нэгэдэл (ОНП) буруушаагаа. «Ажалшадай пенсионно хандалгые болон үбшэнэй шалтагаанаар страховани хэлгые муудхааха» гэжэ ФРГ-гэй эзэд баяшуулай нэгэдэлнүүдэй һанаашалжа байһые ОНП хэблэлдэ толилһон мэдүүлгэ соогоо эрид шууд буруушааһан байна.

Экономическа байдалай муудаһые шалтаг баряад, эзэд баяшуул хадаа эм домой болон медицинскэ хангалгын түлөөһэ дээшэлүүлхэ, салин хүлһэнэй саашанхи ургалтые «эгсээр хизаарлаха» эрилтэ табиһан байна.

Эдэ эрилтэнүүдые «хүлеэн абтахаар бэшэ» гэжэ ОНП буруушаагаа.

ПАКИСТАН

РАВАЛПИНДИ. Пакистанай национальна банкын баруун провинцинуудай элдэб городуудтахи 45 отделениин 12,5 мянга шахуу алба хаагшад хүдэлмэреэ зогсоожо, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, ажалай эрхэ байдал һайжаруулха эрилтэ хээ. Зүүн Пакистанай банкын хүдэлмэрилэгшэд забастовко хэгшэдые дэмжэһэн байна.

ГАНА

ЛОНДОН. Англиин «Ашанти Гоулд корпорейшн» гэжэ компаниин Ганадахи шахтын хүдэлмэришэд забастовко эхилээ. Рейтер агентствын корреспондентын Аккраһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, забастовкодо 5 мянга гаран хүн хабаадана.

Хүдэлмэришэдэй буһалгаанай саашалаа шангадахаһаа айһан шахтын захиргаан шахтёрнуудай профсоюзтай хэлсээ хэхэ баатай болоо. Энэ хадаа алта малтан абалтаар дэлхэй дээрэхи тон томо шахтануудай нэгэн болоно.

БЕЛЬГИ

БРЮССЕЛЬ. Бельгиин түбэй районой горнягуудай забастовко амжалтатайгаар дүүрээ. Нүүрһэнэй шахтануудай хаагдахада хүдэлмэригүй болоҗо үлэхэ шахтёрнуудта ажал үгэхэ тухай забастовко хэгшэдэй табиһан эрилтые эзэд баяшуул хүлеэн абаха баатай болоһон байна.

(ТАСС).

ООН-ой нэгэдэхи комитедтэ В. В. Кузнецовой хэлэһэн үгэ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 6. (ТАСС). «Гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсажа болохогүй тухай, тэдэнэй бэеэ даанхай байдал болон бүрин эрхые хамгаалха тухай Декларациин ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай» асуудал СССР-эй делегациин дурадхалаар Генеральна Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаһан юм. Энэ асуудал зүбшэн хэлсэлтые ООН-ой Генеральна Ассамблейн Нэгэдэхи комитет үсэгэлдэр эхилээ.

Генеральна Ассамблей энэ асуудал хаража үзөөд, тус Декларациин дүримүүдые лаблан баталха зуураа, гүрэнүүд болон арадуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсалгые бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалда аюул тохёолдуулха гол эшэ үндэһэн болоҗо үгэдэг хамааралсалгые эрид шууд буруушааха ёһотой гэжэ Советскэ правительство дурадхана. Иимэ юумын хэгдэхые бүхы түбинүүдэй арадууд хүлеэнэ гээд СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов Нэгэдэхи комитедтэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Хамааралсахагүй тухай ООН-ой Декларациин баталан абтаһанһаа хойшо үнгэрһэн жэлэй турша соо США болон тэрэнэй зарим союзнигууд бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ өөһэдынгөө хамааралсалгые болюулхагүйһөө гадна, харин тэрэнээ үргэдхэһэн, шангадхаһан байха юм.

Вьетнам арадай хэрэгүүдтэ США-гай зэбсэттэ хамааралсалта Деклерациие эгээн лэ убайгүй муухайгаар эбдэһэн ябадал болоно.

ДРВ-дэ агаарһаа добтолгые үгэ дуугүйгөөр, эсэслэн болюулха, Урда Вьетнамһаа американ сэрэгүүдые болон США-гай союзнигуудай сэрэгүүдые гаргаха, тэндэһээ Америкын буу зэбсэгүүдые гаргажа абаашаха, дотоодынгоо асуудалнуудые өөһэдөө шиидхэхэ арга вьетнам арадта олгохо, ондоогоор хэлэбэл, Вьетнамай дотоодын хэрэгүүдтэ али бүхы түхэлэй хамааралсалгые болюулха, хамааралсахагүй тухай Декларациие дүүргэхэ замда орохо хэрэгтэй.

Вьетнам арадта эсэргүүгээр США-гай хэжэ байһан зэрлэг түримхэй дайн байлдаае эрид шууд буруушааха, тэрэниие хамгаалан, һанамжаая хэлэхэ гээшэ хамааралсахагүй тухай Декларациин түлөө дуугаа үгэһэн гүрэн бүхэнэй, правительство бүхэнэй нангин уялга болоно гэжэ бидэнэртэ һанагдаха байна.

Лаосой хэрэгүүдтэ США бүри ехээр хамааралсадаг болоҗо байна гээд СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо үргэлжэлүүлэн хэлээ.

США, тэрэнэй зарим союзнигууд, мүн Сайгоной туһамаршад Камбоджын дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсалгаяа үргэдхэнэ, тэрэнэй бэеэ даанхай болон бэеэ абанги байдалда, газар уһанайнь бүрин бүтэн байлгада хододоо халдан ороно, үнэндөө сэрэгэй ябуулгануудые Камбоджын газар дээрэ дэлгэрүүлнэ гээшэ.

США-гай правительство корей арадай дотоодын хэрэгүүдтэ убайгүйгөөр хамааралсалгаяа үргэлжэлүүлжэ, ороной амгалан, демократическа ёһоор нэгэдэлгэдэ түбэг татана, нэгэдэмэл демократическа гүрэн байгуулгада һаад ушаруулна, иимэ зорилгоор Урда Корейдэ өөрынгөө сэрэгүүдые барижа байна гээд В. В. Кузнецов заагаа.

США хадаа Латиин Америкын гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсана, эдэ оронуудтахи национально-сүлөөрэлгын тэмсэлые дарахын тулада зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэнэ. 1965—1966 онуудта Доминиканска Республикада США-гай хэһэн сэрэгэй интервенциие дэлхэйн олониитэ удаан саг соо мартахагүй.

Кубын Республикын дотоодын хэрэгүүдтэ США болон тэдэнэй туһамаршад хамааралсалгаяа үргэлжэлүүлжэл байдаг.

Африкын олон оронуудай хэрэгүүдтэ тус тус гүрэнүүд хамааралсажал байдаг. Урда Родезиин, Мозамбигай, Анголын болон Африкын бусад зарим оронуудай арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дарахын тулада колониальна гүрэнүүд болон расис засаг түрэнүүд зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэнэ.

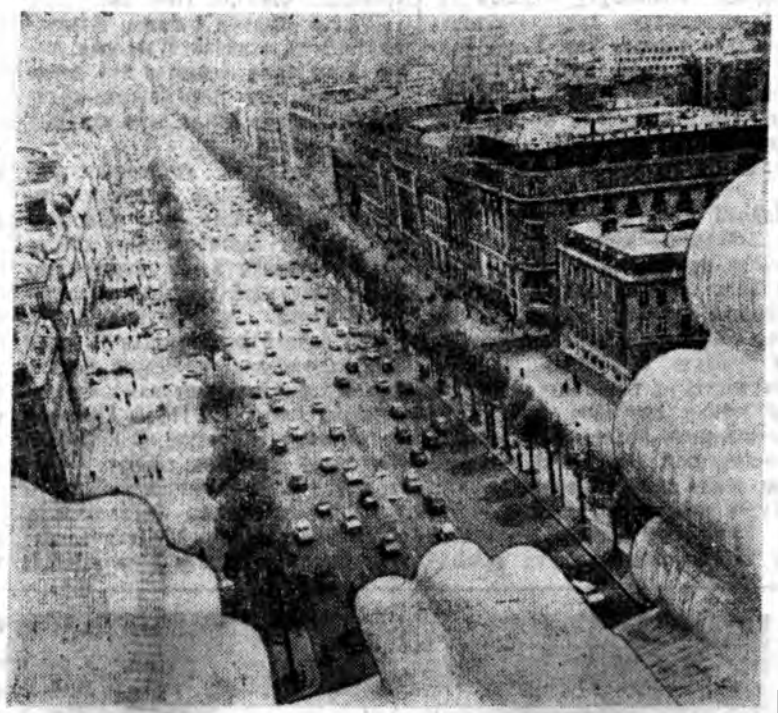
Бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байдаг араб гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсалга һүүлшын жэлэй турша соо улам олон болоо.

Хамааралсахагүй тухай Декларациин ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай асуудалые Генеральна Ассамблейн энэ сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулха үүсхэл гаргахадаа, Советскэ правительство хадаа ООН-ой Уставаар батадхагдаһан энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһонуудые бэхижүүлгэдэ туһалха гэһэн эрмэлзэлтэй хүтэлбэри болгоһон байна.

ВФП-гэй Генеральна Соведэй 16-дахи сесси

СОФИ, декабриин 6. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин Генеральна Соведэй 16-дахи сесси мүнөөдэр эндэ Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн VI конгрессһээ хойшо ВФП-гэй хэһэн ажал ябуулга ба тэрэнэй дүүргэхэ зорилтонууд; Уставые хубилгаха талаар комиссиин хүдэлмэри тухай элидхэл; шалгалтын комиссиин элидхэл сессиин зүбшэхэ зүйлдэ ороно.

Зүбшэхэ зүйлэй нэгэдэхи пунктаар ВФП-гэй Генеральна секретариин орлогшо Пьер Жансу элидхэл хээ.

ПАРИЖ. Городой түбэй үйлсэ — Елисейскэ поли.
ТАСС-ай фотохронико.

Аравиин хахад аралһаа ерэһэн бэшэг

ЭНЕ ЭБХИЛДЭГГҮЙ ХҮН

Танилни шэрүүншэг шарайтай хүн юм. Хасан гэжэ нэрэтэй. Хара шэлэй саана нюдэниинь хүсэд харагданагүй. Орьёлон бусалжа байһан «тогоон соо» иимэ хара шэл зүүдэг болохо хүм гэжэ өөрөө хөөрэнэ. Бусалан орьёлжо байһан тогоон гээшэнь «Аден, тэндэхи бүхы нютагууд: аль-Мансура, Шейх-Осман, Кретер, Хормаксор болон урдань номгон байһан Стиммер-Пойнт тохой болоно. Теэд, энэ нютаг 1839 он болотор лэ яһала номгон байһан. Британиин колонизаторнуудай эндэ хүлөө табихаһаа хойшо аажам байдал алдагдаа һэн.

Хасан орьёлон бусалжа байһан «тогооной» түб болохо аль-Мансураһаа һаяхан ерээ. Тэндэ 125 жэлэй туршада сүлөөрэлгын тэмсэлэй гал дүлэн орьёлжо байна. Иигэжэ минии танил Хасан аятай зөөлэхэнөөр, утаар татан байжа хөөрэбэ. Дуугарха маягаарнь тэрэниие Аравиин хахад аралай урда буланда ажаһуудаг хүн гэжэ мэдэхээр.

Бага балшар ябахадаа, эмшэн доктор болохо гэжэ шэбшэдэг байгаа. Хүн зоной зол жаргалтай, үбшэ хабшантүй ябахын тула хамаг юумэ хуу хэхээр бэлэн байһан. Теэд врач болоогүй. Мүнөө тад ондоо мэргэжэлтэй, шэбшэн түлэбэдэгһөөнь ондоохон, бэрхэшээлтэй мэргэжэл даа. Хасан—эхэ нютагтаа Арадай эсэргүүсэлтын сэрэгшэ. Энэмнай һүртэ тэмсэлэй дүлэн соогуур ябажа байһан, зобохо тулихые үзэһэн, халуун шулуу долёоһон хүн.

Хасан Шейх-Османдахи һургуулида һураһан. Онсо байдалай хуулиин ёһоор, тэрэниие англичанууд барижа, хэдэн һара аль-Мансурын түрмэдэ хаагаа. Тэндэһээ тэрьелжэ шадаһан байна.

Дээдэ зэргэтэ комиссар Ричард Тэрнбуллай бии болгоһон тэрэ хуулиин ёһоор, Аравиин хэдэн зуугаад үнэн сэхэ хүбүүд сүүдшье, мүрдэлгэшье үгөөр түрмэдэ хаагдаһан байна. Теэд, хэды онсо шэрүүн байдалай тогтоотдоошье һаань, Аденда тэмсэл үргэлжэлһэн зандаа. Хэдэн хоногой урда тээ Англиин нефтиин компаниин нефтепровод тэһэлэгдээ. Нютагайхид колонизаторнуудта амар заяа үзүүлхээ болинхой. Аденда Англиин 30 мянган солдат, офицернүүд байдаг юм. Хэдэн дабхараар татагдаһан адаряатай түмэр хорёогой саана тэдэнэй казарманууд, дайшалхы техникын складууд байдаг. 9 мянган шахуу офицернүүд гэр бүлөөрөө тэндэ байрладаг. Һаяхан нээгдэһэн һүмэшье мүн лэ адаряатай шабын түмэр хорёогой саана оршоно. Англиин эзэмдэгшэдэй умбаха газарта залуу һамгад, далайн сэрэгэй офицернүүд уһанда орожо гараад, бэеэ наранда шарана. Уһанда умбаха газарыншье баһал мүнөөхи хорёо соо юм. Тэдэнэй дундуур сэрэгэй хубсаһатай, патрон хэһэн сүумхэтэй, автомадуудые гартаа баринхай харуулшад алхалалдадаг.

Һаяхан Арадай эсэргүүсэлтын сэрэгшэд колонизаторнуудай түб —Хормаксор хотодо Англиин солдадуудта добтолоо.

Шейх-Османда, аль-Мансурада һүниндөө ходо буудалдаан болодог. Тэндэ далайн-сэрэгэй тусхай албанай солдадууд харуул харана. Шейх-Османай, аль-Мансурын гудамжанууд уйтан юм. Тэрэ саанаа һүниндөө тон муугаар гэрэлтүүлэгдэдэг. Олонхи ушарта тэндэ автомадууд таршаганажа, буугай абяан дууладаг. Аажам номгон байгаалиие заримдаа бомбын, гранатын шанга нэерээн сошордоодог. Энэмнай тусхай шангашаг нютаг орон гээшэл даа. Англиин харуулшад хамаг хүнүүдһээ байха амитадые шалгадаг юм. Минэ хэжэрхёогүй юм аа гү гээд, тусхай ондоһон аргаар тэмээ шэншэлжэ байдаг. Эхэнэрнүүдые нэгжэхын тула эхэнэрнүүдһээ бүридэһэн тусхай харуул сэрэг бии болгогдоо.

Иимэрхүү байдалда Англиин сэрэгшэд айха һүрдэхын ехые үзэнэ даа. Тээсгэн Англиин ротын командирай ахалагшын офицертээ элидхэжэ байхые шагнаа һэм. Иимэ удхатай юумэ хэлээ: Харанхы, аюултай һүни Шейх-Османай захын бүглүү нэгэ гудамжада харуул хаража байһан солдадууд бүрэлзэһэн бүлэг хүнүүдые хараад, айһан, һүрдэһэндөө нэрэ һурагүй буудажа оробо бшуу. Хожомынь мэдэн гэхэдэ, тэдэнь өөһэдын хүнүүд байһан байба. Айха, һүрдэхэ гээшэмнай иимэ бшуу даа. Хүршэ ротын нэгэ сэрэгшэ алуулаа, нүхэрынь хүндөөр шархатаад, госпитальдо оруулагдаа.

Ротын командирай хөөрэжэ дүүргэхыешье хүлеэнгүй, ахалагша офицер амаа ехээр ангайгаад, нюдаргаа зангидан далайжа, үбшэтэй юумэндэл аашалан: «Тэнэгүүд! Аймхайнууд! Эшэхээ яагаабта...»—гэжэ һүхирбэ.

Нээрээшье хари газарта ошоһон харинн дайсад үбэштэйрхэ болоол хэбэртэй. Теэд, гансашье далайн-сэрэгэй солдадууд үбэштэйрхэ болоо бэшэ, мүн Аравиин хахад аралда Англиин колони эмхидхэһэн хүнүүд үбэштэйрхэ болоо бэшэ юм гү?

Иигэжэ Хасан үгээ дүүргээд, бидэ тарабабди. Мүнөө тэрэмнай хаана гээшэ аад? Мүнөөхил орьёлон бусалжа байһан «тогоон» соогоол ёһотой даа. Тэрэ нюдэндөө хара шэл хэнхэй, шэрүүбтэр шарайтай, энеэбхилхэ гээшые мэдэдэггүй хэбээрээ хэтэ мүнхэдөө мартагдахагүйгөөр һанаандам үлөөл даа.

Н. РОССОШАНСКИЙ,
Шейх-Осман, ноябрь (АПН).

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXI сесси

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 7. (ТАСС). Далайн нөөсэнүүд тухай Хоёрдохи комитедэй һанамжалан дурадхаһан резолюциие Генеральна Ассамблей зуун дуугаар мүнөөдэр баталан абаа. 11 делегаци һаналаа бариһан байна.

Бүхы дэлхэйн арадуудай, тусхайлбал, хүгжэжэ эхилһэн оронуудай арадуудай экономическа байдалые һайжаруулха зорилгоор далайн болон океануудай нөөсэнүүдые үргэнөөр ашаглаха шухала байһые онсолон тэмдэглэхэ зуураа, Ассамблей хадаа ЮНЕСКО, ФАО болон бусад уласхоорондын болон правительстванууд хоорондын организацинуудтай, ООН-ой гэшүүн оронуудтай харилсаа холбоо байгуулжа, далайн нөөсэнүүд тухай хоёр элидхэл Ассамблейн XXIII сессидэ бэлэдхэхыень Генеральна секретариие уряалаа.

Далайн нөөсэнүүдые шэнжэлэлтэ ба ашаглалгаар уласхоорондын үргэн харилсаа холбоо, энэ талаар наукын элдэб һалбаринуудай харилсаа холбоо тогтоохо талаар тодорхой дурадхалнуудые хараалан зохёохыень Генеральна секретариие Ассамблей уряалаа.

Макаодо демонстрацинууд болоно

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 6. (ТАСС). Макао (Асмэнь) гэжэ Португалиин колонидо ажаһуудаг хитад зон нютагай захиргаанда эсэргүү демонстрацинуудые хэдэн үдэрэй турша соо хэжэл байһаар.

Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын Макаоһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, полицитай демонстрантнуудай тулалдаһанһаа уламжалан, долоон хүн алуулаа, 100 хүн шархатаа.

Англиин эрилтээр

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 6. (ТАСС). Вильсон Смит хоёрой хоорондохи хэлсээнэй урагшагүйдэһэнһөө уламжалан, Аюулгүйн Соведые ойрын саг соо зарлаха тухай Англиһаа ООН-ой дэргэдэ байдаг түлөөлэгшэ лорд Карадон эрилтэ хэһэн байна. Урда Родезидэхи хуули бусын засаг түрэдэ эсэргүү «нэмэлтэ хэмжээнүүдые» Аюулгүйн Соведтэ дурадхахые Англиин правительство хүсэнэ гээд Соведэй түрүүлэгшэдэ Карадоной эльгээһэн бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Британска правительствын шанээр хандалга хадаа Урда Родезиин расистнуудта эсэргүү тэмсэлэй түлөө харюусалгые Англиһаа зайсуулжа, ООН-до тохохо зорилготой Британска урдын хараа шэглэлэй үргэлжэлэл болоно.

Америкын дүрбэн самолёт унагаагдаба

ХАНОЙ, декабриин 6. (ТАСС). Вьетнамай арадай армиин агаарһаа хамгаалха частьнууд Иенбай болон Туенкуанг провинцинуудай газар дээрэ дүрбэн американ самолёдые үсэгэлдэр буудажа унагаагаа.

Вьетнамай информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор Вьетнамай Демократическа Республикын газар дээрэ хамта дээрээ 1.586 самолёт буудуулжа унаа.

ХАНОЙ, декабриин 6. (ТАСС). Вьетнамай Арадай армиин зенитчигүүд Лайтяу провинцида мүнөөдэр хоёр американ самолёдые буудажа унагаагаа гээд Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ.

Тодорхойлогдоһон мэдээнэй ёһоор арадай армиин частьнууд Нгеан провинцида декабриин 4-дэ нэгэ американ самолёдые буудажа унагааһан байгаа. Декабриин 5-да Иенбай провинцида хоёр бэшэ, харин дүрбэн американ самолёт буудуулжа унаһан байгаа.

Тиимэ болохолоороо, Вьетнамай Демократическа Республикын газар дээрэ хамтадаа 1.591 самолёт унагаагдаа.

Совет делегаци түрэл ороноо бусахаяа мордобо

САНТЬЯГО, декабриин 7. (ТАСС). Уласхоорондын авиационно федерациин 59-дэхи генеральна конференциин эндэ болоходо байлсаһан совет космонавт Алексей Леонов түрэл ороноо бусахаяа ниидэн гараа. Онгосоһоо замбуулинай дайда руу гараһанайнь түлөө тэрээндэ ФАИ-гай алтан медаль барюулагдаа. 10 үдэрэй турша соо совет космонавтые чилиинхид хаа хаанагүй угаа хани халуунаар угтадаг байгаа. Леонов Сан-Антонио городой хүндэтэ эрхэтэн гэжэ соносхогдоо.

ФАИ-гай конференциин хүдэлмэридэ хабаадаһан Советскэ Союзай делегаци түрэл ороноо бусахаяа мүн лэ ниидэн гараа.

Японой социалистнуудай съезд

ТОКИО, декабриин 6. (ТАСС). Японой Социалис партиин ээлжээтэ XXVIII съезд мүнөөдэр Токиодо нээгдээ.

Вьетнамда США-гай хэжэ байһан зэрлэг түримхэй ябуулгада эсэргүү тэмсэл хэхые, арадай аша туһа хамгаалхые, СПЯ-гай политическэ засаг тогтоохые уряалһан лозунгнууд съездын зал соо үлгэгдэнхэй.

Дотоодын болон уласхоорондын орёо оршон байдалда суглараһан СПЯ-гай мүнөөнэй съезд 1967 ондо бэелүүлэгдэхэ хараа шутамые дүрбэн үдэрэй турша соо зүбшэн хэлсэжэ, баталан абаха, хүтэлбэриин шэнэ составые һунгаха байна.

СПЯ-гай Генеральна секретарь Томоми Нарита съезд дээрэ тоосоото элидхэл хээ. Парламентые гараахын түлөө шууд шанга тэмсэл хэхые партиин хүтэлбэри һанаашалжа байнхай гээд тэрэ мэдүүлээ.

Урда Вьетнамай патриодуудай сохилтонууд

ХАНОЙ, декабриин 6. (ТАСС). Хүсэд бэшэ мэдээнэй ёһоор октябриин 28-һаа ноябриин 20 хүрэтэр Урда Вьетнамай хойто талын провинцинуудта болоһон байлдаануудай үедэ арадай сүлөөрэлгын армиин частьнууд гурбан батальониие, тэрэ тоодо Америкын нэгэ батальониие, ябаган сэрэгэй 17 рото болон артиллерийскэ батарейнүүдые гараһаань гаргаа гээд ВИА агентство дамжуулна.

Эдэ байлдаануудай үедэ патриодууд 21 105 миллиметрэй буу, 1967 миллиметрэй миномедуудые усадхаа, аэродромууд дээрэ 25 самолёт усадхаа, тэрэшэлэн олон буу зэбсэг булияжа абаа.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный — 47-59, 35-14, промышленный —48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни —40-49, идеологический — 24-74, 60-21, советского строительства и быта — 34-93, рабселькоров и писем — 25-41, 38-30, информации—34-05 и перевод—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-02138. Зак. № 1157.